Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 249. V Ljubljani, v ponedeljek, 30. oktobra 1916. Leto XLIV.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejemas mesečno „ 1·80

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . K 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga voznI red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Ministrski predsednik dr. pl. Koerber.

Cesarjeva lastnoročna pisma.

Dunaj, 28. oktobra 1916. Jutrajšna »Wiener Zeitung« priobči sledeča cesarjeva lastnoročna pisma:

Ljubi baron Burian!

Obveščam Vas, da odpuščam milostno tajnega svetnika dr. Ernesta pl. Koerberja na podlagi priloženega lastnoročnega pisma o priliki njegovega imenovanja za Mojega ministrskega predsednika od mesta Mojega skupnega finančnega ministra.

Istočasno Vas pooblaščam začasno z vodstvom Mojega skupnega finančnega ministrstva kakor tudi z vrhovnim centralnim vodstvom Bosne in Hercegovine.

Dunaj, dne 28. oktobra. 1916.

Burian, l. r. **Franc Jožef,** l. r.

Ljubi dr. pl. Koerber!

O priliki Vašega imenovanja za Mojega avstrijskega ministrskega predsednika Vas odpuščam milostno od mesta Mojega skupnega finančnega ministra in Vam izrekam s tem Moje popolno priznanje in Mojo najsrčnejšo zahvalo za v Vašem nameščenju in še posebej kot voditelj bosensko-hercegovinske deželne uprave udejstvovano v izredni dobri službi.

Dunaj, 28. oktobra 1916.

Burian l. r. **Franc Jožef** l. r.

Ljubi princ Hohenlohe-Schillingsfürst.

Od Mojih avstrijskih ministrov predloženo Mi prošnjo za odpustitev od službe jemljem na znanje in naročam Mojemu avstrijskemu ministru do nadalje z vodstvom zadev. Istočano Vas obveščam, da sem imenoval današnji dan dr. Ernesta pl. Koerberja za Mojega avstrijskega ministrskega predsednika in zrem njegovim predlogom glede ustvarjenja novega ministrstva.

Dunaj, 28. oktobra 1916.

Hohenlohe, l. l. **Franc Jožef,** l. r.

Ljubi dr. pl. Koerber!

Imenujem Vas za Mojega avstrijskega ministrskega predsednika in zrem Vašim predlogom glede ustvarjanja novega ministrstva.

Dunaj, 28. oktobra 1916.

Koerber l. r. **Franc Jožef** l. r.

× × ×

Imamo novega moža in starega znanca na krmilu našega državnega ustroja. In ta mož je dr. pl. Koerber, svoječasni ministrski predsednik. Zanimivo je, da je bil Koerber ministrski predsednik v precej burnih in važnih časih, toda gotovo so veliko težji časi sedaj v teh težkih momentih in treba bo Stürghkovem nasledniku res gigantske sile, da razvozlja zapleten Gordijski vozel. Vsa avstrijska javnost zre sedaj na tega moža in se s skrbjo vprašuje, ali bo Koerber oni pričakovani mož, ki bo uresničil upanja, katere se stavijo vanj. Kdo ve? Nemško avstrijsko časopisje pozdravlja z velikimi fanfarami po časopisju novega moža. Tudi o socialnih demokratih se zdi, da so ž njim zadovoljni. Čehi ga pa že zdaj opominjajo, naj ne pozabi Koerber, da ni vsejedno kako o njem češko ljudstvo sodi in misli. »Narodni Listy« ga pozivljajo, naj vrne zopet Čehom dva resortna ministra, ki tvorita češko posestno strujo in naj dovoli časopisju večjo svobodo. Tudi Poljaki tvorijo danes v monarhiji večji in važnejši faktor, kakor so kdaj preje, novega ministrskega predsednika sicer pozdravljajo, upajo pa, da bo zadovoljil njihove narodne želje in bo zadostil njihovim zahtevam po poljskih ministrih. Poljski klub se bo sestal koj, ko bode kabinet kompletno sestavljen, da zavzame proti novemu ministrstvu svoje stališče. Značilno za položaj posebno glede razmer je, da ne pride v kabinet noben minister, ki bi bil kaj vezan glede dogovorov o nagodbi z Ogrsko.

Glede četvero cesarjevih lastnoročnih pisem naj omenimo sledeče zanimivosti. Z današnjim lastnoročnim pismom se uvaja za prejšnji izraz »v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele« novo ime »Avstrija«, avstrijski«. Dalje glede Buriana, ki je prevzel poleg svojega resorta vsaj začasno še ministrske posle skupnega zunanjega ministra, kar pomeni, da uživa Burian pri kroni popolno zaupanje in da so bila brezuspešna vsa prizadevanja opozicije v ogrskem državnem zboru, da bi ga strmoglavili.

Vsekakor stojimo z dr. pl. Koerberjem pred novimi dogodki in pred novim kurzom v avstrijski notranji politiki.

× × ×

Novi ministrski predsednik dr. Ernest pl. Koerber je rojen dne 6. novembra 1850 v Tridentu kot sin majorja. Svoje študije je dovršil v Theresianumu in na dunajskem vseučilišču. V službo je stopil najprej pri dunajskem deželnem sodišču, pozneje pa je prišel v trgovsko ministrstvo. Minister je postal pod Gautschom in sicer je imel trgovinski portfelj. V kabinetu Clary je bil notranji minister. L. 1900., 18. januarja je bil imenovan za ministrskega predsednika in za ministra notranjih zadev. Začel je pogajanja med Čehi in med Nemci. Zanimiv je njegov izrek: »Parlament mora nacijonalne boje vsaj toliko zožiti, da ostane poleg prosta pot za duševni in gospodarski razvoj države; država mora živeti.« 31. decembra 1904 je odstopil in se umaknil v privatno življenje, dokler ni bil poklican v februarju 1915 kot namestnik Buriana za skupnega finančnega ministra.

Člani novega dr. pl. Koerberjevega kabineta.

Po informacijah »Reichposte« bo novi kabinet sledeče sestavljen:

Predsedništvo: Dr. pl. Koerber.
Notranje zadeve: Baron pl. Bleyleben.
Deželna bramba: Baron pl. Georgi.
Uk in bogočastje: Vitez Hussarek.
Pravosodje: Dr. Franc Klein.
Javna dela: Dr. Trnka.
Finance: Marek.
Železnice: Baron Banhans.
Železnice: Baron Banhans ali Schleyer.
Poljedelstvo: Vitez pl. Gorski.

Hindenburg o položaju.

»Neue Freie Presse« objavlja vsebino razgovora njenega dopisnika dr. Pavla Goldmanna z maršalom Hindenburgom v velikem glavnem stanu.

O položaju

je rekel Hindenburg: Stoji tako dobro, kakor le mogoče; vse bo šlo tudi naprej dobro.

Na drugo vpratšanje:

In kako dolgo še?

je odgovoril Hindenburg: Odvisno je to od naših sovražnikov. Vem le, da se moramo toliko časa vojskovati, dokler se ne izvojuje odločitev. Generalni kvartirni mojster pl. Lundendorf je pristavil: Ne mislimo na mir in smo absolutno odločeni, da bomo vojsko nadaljevali, kar kažejo popolnoma jasno tudi vsi ukrepi zveznih vojnih vodstev.

O Avstro-Ogrski.

Hindenburg je vprašal tudi, kako mnenje vlada v Avstriji. Na odgovor, da se sodi dobro in zaupljivo, a da se, kakor povsod, želi konec vojske, je odgovoril: To vsi želimo. Avstrijski narod izpolnjuje v tej vojski svojo popolno dolžnost in je doprinesel vse težke žrtve, ki jih je moral doprinesti. A prinesti se morajo še nove žrtve, da ne bodo ostale dosedanje brez uspeha.

O Rusih.

Na vprašanje, če se ne bodo izčrpale ruske množice, je odgovoril Hindenburg: Se že izčrpavajo, zato skrbe pred vsem ruski vojskovodje. Seveda doraščajo ljudje tudi v Rusiji, a tudi mi imamo dovolj ljudi. Nemčija razpolaga z nadomestilom v izobilici; tudi v Avstro-Ogrski rezerve še niso izčrpane. Nove ruske armade so ravno tako dobre in ravno tako slabe, kakor so bile stare. Najbolj odlikuje ruske vojake njih slepa pokorščina. V vojaškem razvoju je napredovalo le rusko topništvo. Ker so je izurili francoski in japonski častniki, ki mu deloma tudi poveljujejo, je postalo sposobnejše. A naše in avstrijsko topništvo tudi zdaj nadvladuje rusko.

O položaju na zahodu

se je izjavil Hindenburg: Bojna črta na zahodu stoji trdno liki bomba; četudi tu in tam pridobi sovražnik z velikanskim nastopom topovstva in streliva nekoliko na prostoru, prebil ne bo. Trideset let bi morali še napadati, če bi imeli dovolj ljudi.

Na Erdeljskem,

tako je rekel Hindenburg, gre izvrstno. Rumuni grejo nazaj in dobe svoj plačilni dan. Pozdravljam veselo Vaš nastop, ker ž njim smo prišli iz stoječe vojske.

Nemški državni zbor.

Berlin, 28. oktobra. (K. u.)

Posl. Spahn (centrum) izjavi v imenu meščanskih strank, da se strinja s predlogo o novih kreditih, ki tvori novo sredstvo za dosego trajnega miru. (Pritrjevanje.) Poslanec Eberl (soc. dem.) ugotovi z obžalovanjem, da ne moremo še upati na skorajšen mir, da se nasprotno hoče še vedno obstoj nemške države omajati. Ker obstoje stvari tako, smatrajo soc. demokrati tudi danes nujno potrebno, da dovole potrebna sredstva, da obvarujejo deželo na vseh bojnih črtah pred napadom sovražne premoči. Soc. demokrati pa zahtevajo, da vlada vse stori, da premaga težkoče glede preskrbe z živili in da dalje podeli delavcem v vojni industriji uspešno varstvo. Soc. demokrati zahtevajo končno, da vlada ne zamudi ugodnega trenutka za sklep skorajšnjega miru, ki spoštuje življenjske koristi drugih narodov in nas obvaruje pred zlom vojne. (Živahno odobravanje na levici.)

Posl. Bernstein (soc. dem. delavska skupina) kritizira politiko vlade, ki ne more preprečiti vojne. Ta vojna je vojna imperijalizma in militarizma. Soc. demokraška delavska skupina ni v stanu kot načelna nasprotnica vojne prevzeti odgovornosti za nadaljevanje vojne in zato odklanja vojne kredite.

Posl. Bassermann (nac. lib.) predlaga takojšnje drugo in tretje branje predloge, da dokaže tako državni zbor svojo trdno voljo za brambo domovine in za zmagoslavno dokončanje vojne.

Pri glasovanju se sprejmejo krediti z vsemi glasovi proti glasovom soc. demokratske delavske skupine.

Nato preide zbornica v razpravo o odpravitvi varnostnega zapora. Vsi govorniki zahtevajo tozadevne pravne garancije.

Med razpravo je prišlo do viharnih prizorov. Posl. Dittmann (soc. dem. delavska skupina) je prinesel v razgovor slučaj, ko se ni dovolilo nekemu v varnostnem zaporu se nahajajočemu uredniku, da bi obiskal svojo bolno ženo in se udeležil njenega pogreba.

Dalje je omenjal govornik še celo vrsto drugih slučajev med temi tudi slučaj, da so bile žene in dekleta v varnostnem zaporu zaprte skupaj s prostitutkami.

Državni tajnik dr. Helfferich povdarja potrebo varnostnega zapora, toda zloraba se ne more opravičiti in zato bo odrejena preiskava. V slučaju urednika se je ugotovilo, da je živel ločen od svoje žene, toda nikdar se ne more ravnanje oblasti odobravati.

Posanec Paasche (nac. lib.) izjavi, da je vihar ogorčenja nad takimi dogodki popolnoma razumljiv. Govornik bi pričakoval, da bi povedal državni tajnik jasno in odločno, da se nikakor ne smejo trpeti taki in podobni slučaji. Samo taka izjava bi pomirila ljudstvo. (Odobravanje.)

Državni tajnik dr. Helfferich se čudi nad izvajanji poslanca Paascheja, ko je vendar obljubil, da če so ti slučaji resnični, bo uvedena najstrožja preiskava.

Alzaški poslanec Haus navaja slučaje, kjer je bilo alzaškim poslancem dano na izbiro, ali naj odložé mandate ali pa jih internirajo.

Posl. Fehrenbach (centrum) izjavi, da je poslanec Paasche govoril v smislu cele zbornice. Ne vlada pravo, ampak vladajo nasilstva, katera se ne dajo upravičiti ne z vidika humanitete, ne prava. Upa, da je današnji dan vplival kot čistilna nevihta. Tam, kjer se je grešilo, se mora popraviti. (Odobravanje.)

Posl. Scheidemann (soc. dem.) predlaga, naj se odpravi obsedno stanje, ki je edino krivo teh razmer.

Tudi poslanec Müller Meidingen (napr. str.) se izrazi v tem smislu.

Posl. Leydn (Poljak) zahteva, da se ne konča šele jutri, ampak že danes z nasilstvi.

Predlogi glede varnostnega zapora se odkažejo posebni komisiji.

Prihodnja seja ponedeljek.

Novi pruski vojni in državni minister.

Berlin, 30 .oktobra. Veliki glavni stan:

Cesar je vojnemu ministru generalnemu poročniku Wildovu Hohenhornu poveril vodstvo enega armadnega zbor ana zahodu; poveljnika 14. rezervnega zbora generalnega poročnika pl. Steina je pa imenoval za kraljeskega pruskega vvojnega in državnega ministra. Povod izpremembi je bila potreba, da mora biti minister, ki odločuje o vojaških ukrepih doma, o vedno večjem obsegu vojaških ukrepov, glede na merodajne potrebe armade na bojišču zelo izkušen kot vojskovodja.

Poljske vesti.

Otvoritev nemške šole v Varšavi.

Varševa ,27. oktobra. (K. u.) Včeraj opoldne se je vršila o priliki otvoritve nove nemške šole v poslopju starega poljskega naučnega ministrstva velika slovesnost. Šola ima namen, podati nemški koloniji, ki je bila vsled barbarskega preganjanja potom ruskih oblasti in vsled izselitve v prvem vojnem letu zelo oslabljena, središče. Slavnost je otvoril generalni guverner pl. Beseler z govorom, v katerem je izrazil upanje, da bo tvorila ta otvoritev vir lepega in bogatega razvoja za nemški življ in nemško stvar v tem tujem mestu.

Govorice o posebnem miru z Rusijo.

Politični korespondenci se poroča z italijanske meje: Iz Lugana se je širila govorica o pogajanjih glede na poseben mir med Nemčijo in Rusijo na način, ki postane lahko vzor lahkomišljenosti, s katero se širijo taka poročila. Trdilo se je, da se je peljal ruski veleposlanik na Kvirinalu pl. Giers v salonskem vozu skozi Lugano v Lucern, kjer da se bo pogajal s knezom Bülowom o posebnem miru. Giersa pa nikakor niso mogli videti v Luganu, ker se nahaj zdaj v Rusiji, vsled česar se je sodilo, da se poteguje za mesto ruskega zunanjega ministra. Nekdanji nemški državni kancler pa biva že več mesecev v severni Nemčiji; poročilo, da bo prišel v Lucern, je torej neutemeljeno. Od govorice, da se pripravlja poseben mir med Rusijo in Nemčijo, ni torej ostalo drugega, kot le en salonski voz. V njem pa ni bilo nobenega potnika, v njem se je bila prej peljala mati rumunske kraljice, vojvodinja Marija Koburška iz Francije čez Švico v zgornjo Italijo; od tam se je pa vračal prazen salonski voz nazaj.

»Fremdenblatt« poroča 29. t. m.: Nekaj dni se govori o posebnem miru z Rusijo. Kakor poizvemo na merodajnem mestu, te govorice niso utemeljene.

Rusi v zadnji svoji ofenzivi izgubili 1,797.522 mož in 85.981 častnikov.

Berlin. (K. u.) Zadnji izkaz kijevski osrednje službe glede na izgube poroča: Ruske skupne izgube od 1. junija 1916 objavljajo, da so izgubili Rusi od 1. junija 1916 padlih, pogrešanih in ranjenih mož 1,797.522; častnikov pa 85.981. Izgube letalcev so se povišale na 49. Med padlimi častniki se nahajata 2 generala, 6 polkovnikov brigadnih poveljnikov, 8 polkovnikov in podpolkovnikov polkovnih poveljnikov. Največ so zopet trpeli jezdeci s Kavkaza in sibirski zbor.

Rusom primanjkuje streliva.

»Popolo d' Italia« opozarja, da govori nemško uradno poročilo o napadih ruske pehote, ne da bi jih bili pripravili s topništvom. List se boji, da manjka sporazumu streliva in če ga manjka, je Rumunija izgubljena. Če se posreči osrednjima velesilama, da se založe z žitom, je izgubil sporazum uspehe gospodarske vojske, ki jih je pridobil v drugem letu vojske.

Nameravana ruska protiofenziva.

»Radical«, »Libre Parole« in »Eclair« objavljajo brzojavke iz Bukarešta, po katerih se nameravajo Rumuni istočasno braniti v Dobrudži in v Karpatih. Pariško časopisje zato sodi, da je že prišla ruska pomoč, ker bi morali sicer Rumuni takoj izprazniti Valahijo, da uidejo dvojnim kleščam Falkenhayna in Mackensena. »Progres« pravi, da je zastavil car svojo besedo, da bo z vsemi silami poizkušal rešiti Rumunijo.

Bojni odmor v Galiciji.

»Baseler Nachrichten« poročajo iz Petrograda: Ruski vojaški kritiki pripravljajo javnost na daljši odmor v Galiciji, a o Rumuniji ne pišejo niti besede.

Sneg je vse zakrivil...

Petrograjski »Denj« poroča: Sneg je v gozdnih Karpatih zabranil pravočasno in zadostno pomoč Rumunov s strani Rusov. Ta okolnost je tudi koristila nemškim četam na zahodu.

Velik uspeh naših čet pri Dornavatri in Oršovi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. oktobra. Uradno se poroča:

Bojna skupina generala konjenice nadvojvoda Karla.

Boji južno od Szurduk in od Vörestorony (Rdeči stolp) prelaza trajajo dalje.

Jugovzhodno Predealskega prelaza so vrgle avstrijske in nemške čete sovražnika iz močno utrjene višinske postojanke v dolino Paranszuga.

Na ogrski vzhodni meji smo odbili rumunske protisunke.

Vzhodno od Dorne Vatre smo vdrli na 4 km široki bojni črti v ruske postojanke. Sovražnik nam je prepustil 8 častnikov, 514 mož in 2 strojni puški. Njegovi poizkusi, da bi zopet pridobil iztrgano postojanko, niso uspeli.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri armadi generalnega polkovnika pl. Tersztyanszky močan boj s topovi. Osamljen ruski sunek južno od Zaturcev smo odbil iz velikimi izgubami za sovražnika.

Dunaj, 29. oktobra. Uradno:

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Zahodno od Oršove smo vzeli s presenetljivim napadom višine, ki nadvladujejo kraju. Južno od Vöröstorony (Rdeči stolp) prelaza, severno od Kampolunga in južno od Predeala so pridobile avstrijske in nemške čete z ljutimi boji na prostoru. Na erdeljski vzhodni bojni črti nič važnega.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Zahodno od Lucka in pri Stohodu ljut sovražen topovski ogenj. V kali smo preprečili pri Szelvovu poizkušeni napad ruske pehote.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Po dvadnevnem uničujočem ognju na odsek zahodno od Lucka je napadel Rus včeraj pri Zaturcih. Napad se je popolnoma zrušil s težkimi izgubami za sovražnika.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Na obeh straneh Dorne Vatre so vdrle avstrijske čete v ruske postojanke; z naskokom so vzele več višin; ujele so 8 častnikov in 500 mož.

Na erdeljski vzhodni bojni črti se nadaljujejo boji v obmejnih dolinah. Južno od Braševa so naše zvezne čete vzele eno rumunsko višinsko postojanko s presenetljivim sunkom in razširile uspeh z ostrim zasledovanjem do doline Partzuga. V ostalem se položaj ni bistveno izpremenil.

Bojna črta maršala Mackensena.

Položaj se ni izpremenil.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so živahno obstreljevali skoraj celo bojno črto pri Stohodu; najbesnejše je postalo obstreljevanje zahodno od Lucka. V našem zapiralnem ognju se je zrušil ruski napad podvzet iz gozda vzhodno od Szelwova.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Na erdeljski vzhodni bojni črti nič novega. Južno od prelaza Tömös smo z napadom prišli v Azugo. Če tudi se je sovražnik vztrajno branil, smo napredovali proti Kampolungu in bolj zahodno od tam.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

V severni Dobrudži so naleteli dozdaj naši zasledujoči oddelki le na mal odpor. Vsa znamenja kažejo, da se sovražnik vihravo umika. Ujeli smo 500 razkropljencev in zaplenili nekaj municijskih skupin in bagaž.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 28. oktobra. Generalni štab javlja:

Ob obali Črnega morja vlada mir. — V Dobrudži se nadaljuje zasledovanje sovražnika. Naši oddelki so ugotovili, da se sovražnik povsod v največji naglici in v neredu umika v smeri pontonskih mostov pri Harsovi, Braili, Isakči in Tulči. Most pri Harsovi je bil razdejan. Naši namaknjeni oddelki so dosegli črto Ostrovo—okoliš južno Babadasa. Tekom zadnjih dveh dni smo zajeli nad 800 ujetnikov ter uplenili sedem topov, pet municijskih voz, en municijski park in mnogo vozil. — Ob Donavi mestoma streljanje s puškami. Zasedli smo otok vzhodno od Silistre.

* * *

Zadnje dni so naše čete dosegle lepe uspehe v kotu treh dežela, pri Dornavatri in južno od Braševa. Pri Dornavatri pomeni vpad v sovražno glavno postojanko vsled širine napravljene vrzeli dragoceno izpopolnitev prej v odseku Neagra pridobljenega ozemlja. Južno od Braševa so naše čete v dolini Prahove na cesti proti Sinaji vzele vzhodne višine pri Azugi. Dolino Prahovo obdajajo na zapadu mogočne planine do 2500 m visoke, na vzhodu pa do 1900 m visok gorski hrbet. Cesto, ki pelje skozi dolino, so že v mirnih časih zaprli z večimi zaporednimi stalnimi utrdbami; tako pri Predealu in Azugi. Te utrdbe so med vojsko še izpopolnili. Med njimi igrajo posebno vlogo utrdbe na Clabucetu Taurulnu in Clabucetu Azugi; te naj bi preprečile prekoračenje potoka Azuga.

Rumunsko-rusko umikanje v Dobrudži se nadaljujejo. Zasledovalci so že prišli do 50 km južno od Tulče in 70 km južno od Galaca. Pri Babadagu (35 km južno od Tulče), na severnem bregu potoka Taita, so ruska ojačenja zavzela postojanke v nadi, da bodo tu umikajoče se čete ustavile in v tem odseku branile prehod čez spodnjo Donavo. Ker so zasledovalci sovražniku tik za petami, bo v najbližnjem času najbrže prišlo do novih spopadov.

* * *

Harsova.

Harsova, tudi Hirsova, šteje okoli 3000 prebivalcev in je glavno mesto istoimenskega okrožja 12 občin v departementu Konstanca. Polovico prebivalcev tvorijo Turki. Leta 1809. so Rusi mesto utrdili. Turki pa so leta 1822. obdali mesto z utrdbami in obrizdanim jarkom. Harsovo so Rusi leta 1828. obkolili, brez uspeha obstrelevali, udala pa se je vsled predaje Braile. Topot je Harsova komaj prišla v poštev kot utrjeno opirališče, pač pa kot zadnja prilika premaganih, da se pred zasledovalci rešijo čez Donavo, ki se pod Harsovo deli v dve strugi, ki obdajata 20 kilometrov široko močvirje.

* * *

Rusko uradno poročilo.

27. oktobra. Majhne nemške oddelke, ki so napadli naše postojanke južno Rige, smo zavrnili. Pod zaščito težkega artiljerijskega ognja je sovražnik, močan nekako en bataljon, napadel naše postojanke v okolišu vasi Goldovičev (? Moldovičev) na vzhodnem bregu Sčare. Naše čete so prisilile sovražnika, da se je umaknil na zapadni breg. V Karpatih smo z ognjem preprečili sovražne napadne poizkuse južno od Rafajlove ter vzhodno in zapadno od Vorohte. — Rumunska severna in sedmograška fronta: Na zapadni meji Moldave so Rumuni nenadoma napadli in zavzeli vas Pojano (16 vrst severozapadno od Okne) ter vrh Piatra Runcul (16 vrst jugozapadno Okne). Ob severni meji Vlaške so Rumuni zaustavili sovražno ofenzivo in so utrdili svoje postojanke. Na obeh straneh reke Jiu se nadaljujejo srditi boji. — Dobruška fronta: Sovražnik je nadaljeval napade na fronti. Rumunske in ruske čete se bojujoč umikajo severno od črte Harsova—Casapkiöj.

* * *

Rumunsko uradno poročilo.

27. oktobra. Severna in severozapadna fronta: Pri Felgyesu in Bekasu smo zavrnili srdit sovražni napad. Pri Hegyesu je artiljerija sestrelila sovražno letalo. V vaestiški dolini je sovražnik srdito napadal, a smo ga odbili. V uzuški dolini se nadaljuje naše prodiranje. Zajeli smo enega častnika, 82 mož in eno strojno puško. V ojtuški dolini mir. Ob meji v buzenški dolini, pri Bratoceji in Pretelu je položaj neizpremenjen. Sovražnik je srdito napadel pri hribu Clabucetu Azugei. Jugozapadno od Predeala se vrši boj. V okolišu Dragoslavele smo v dolini, ki je bila pokrita z mrtvimi sovražniki, odbili zelo srdit sovražni napad. Zapadno od Alute smo zavrnili sovražne napade. V Jiulu smo se umaknili proti južnem izhodu prelaza. — Južna fronta. Ob Donavi in v Dobrudži nič izpremembe.

* * *

Rumunski zločini na Sedmograškem.

Berlin, 29. oktobra. Wolffov urad poroča: Preiskave o rumunskih zločinih na Sedmograškem podajejo vedno več strašnega obtožnega gradiva. Uradne izpovedbe 15 prič potrjujejo naslednji dogodek: 26. septembra je prišlo 37 mož najsprednejšega oddelka 9. stotnije bavarskega telesnega polka južno od železniškega mostu na rotenturmskem prelazu v rumunsko ujetništvo. Rumuni so jih oplenili, izrecno iz maščevanja za velike izgube, ki so jih bili imeli Rumuni v predidočih bojih. Naslednje jutro so odvedli ujetnike v bližnjo rečno strugo in rumunski oddelek pod vodstvom starejšega častnika je otvoril nanje pravilen topniški ogenj. Deset mož se je takoj mrtvih zgrudilo, 12 je bilo zelo težko ranjenih. Samo nenadni nemški ogenj iz strojnih pušk je preprečil, da neoboroženi ujetniki niso padli do zadnjega v tej moriji; Rumuni so pobegnili v divjem begu.

Južna Besarabija vojno ozemlje.

Švicarski listi poročajo iz Milana: Ruska vlada je proglasila za vojno ozemlje južno Besarabijo z mestom Izmail in Reni.

Izpraznitev Dobrudže.

Iz Sofije: Zavezniki zdaj obračunavajo s tistimi ostanki rusko-rumunske armade, ki se umikajo ločeni od glavnih sil proti severu. Sovražnik je tako demoraliziran, da se ne more več braniti. Kaže, kakor da sovražno vojno vodstvo dela na to, da bi čete, ki so ostale še v Dobrudži, umaknilo stika z našimi in da jih tako reši. Ne bo več dolgo, ko ne bo v Dobrudži nobenega sovražnega vojaka več. Vojaški položaj sporazuma na Balkanu se bo potem, ko se bo končala vojska v Dobrudži, zelo poslabšal. Rumunija ne more več upati, da bi izboljšala svoj vojaški položaj. Nesreča je neizogibna in le vprašanje nekaj dni.

Izpraznitev Konstance.

London, 27. oktobra. (K. u.) Reuterjev urad poroča 25. t. m. iz Odese: Angleški, ruski in francoski konzul so bili med zadnjimi osebami, ki so zapustile Konstanco. Izpraznitev se je vršila v polnem redu. Zadnje tedne je prebivalstvo veliko trpelo zaradi nemških in bolgarskih letal, katerih število je vedno naraščalo. V petek je začela artiljerija obstreljevati mesto. Zadnji begunci so zapustili Konstanco v soboto. Oblasti so ostale do zadnjega trenutka, da odpravijo zaloge. Ob bojih zadnjih čet se umikajoče čete so uspešno podpirale vojne ladje, ki so obstreljevale dohode v mesto. V nedeljo zjutraj so bile sprednje sovražne skupine le še pet milj od Konstance. Zadnji vlak v Črnovodo je odšel, ko je sovražnik že obstreljeval nekatere točke na železnici. Sovražnik je nato osredotočil srdit, neprestan topovski ogenj na pristanišče, toda ruski mornarji so hrabro nadaljevali delo. Brodovje se je nato umaknilo nepoškodovano.

Plen v Rumuniji.

Iz Sofije: Neka osebnost, ki mora preskrbovati čete, je izjavila, da so v Dobrudži, posebno v stari rumunski, našli ogromne zaloge žita. Skladišča so bila vsa prenapolnjena, a tudi več tisoč hektarjev zemlje, kjer je rastla koruza, so zasedli nepoškodovano; koruzo bodo hitro pospravili. Žita so toliko zaplenili, da bi lahko vse balkanske vojne sile celo leto preživljali z njim. Rumuni so morali popustiti tudi živino, ki so jo bili vzeli s seboj iz bolgarske Dobrudže, so povsod dobili toliko živine, da jo iz Bolgarije armadi ni treba več privažati.

Plen v Dobrudži.

»Frankfurter Ztg.« poroča: Plen v Konstanci ceniio na 200.000 ton svetilnega olja, bencina in petroleja; bencina namenjenega sporazumu je zaplenjenega 40.000 ton. Iz Sofije se pa javlja: Zasedba Hirsove je velike važnosti, ker so nakopičili tam Rumuni velike zaloge.

Ujetniki iz Dobrudže.

Carigrad, 28. oktobra. (Kor. ur.) Od v Dobrudži ujetih 3538 Rusov in Rumunov je došlo semkaj 1000 Rumunov. Prepeljali jih bodo v notranjost Male Azije. Od tistih, ki bodo še došli, je 1538 Rusov, med njimi sedem častnikov.

Železnica Konstanca—Črnavoda.

Sofija, 29. oktobra. Železniška proga Konstanca—Črnavoda ni tako zelo poškodovana, kot so poročale prve vesti. Tiri so sicer poškodovani, pa jih kar najhitreje popravljajo.

Rusi o rumunskem umikanju.

Iz Petrograda preko Stockholma: Petrograjski vojaški krogi računajo, da se bo morala rusko-rumunska armada umikati še bolj proti severu, predno bo dosegla tisto postojanko, kjer se bo mogla uspešno braniti. Kolikor mogoče hitro bodo prepeljali dobruško armado z ladjami in po vojnih mostovih čez Donavo. Poučenim krogom ni ničesar znanega, kaj bodo še storili ž njo. Sodijo, da bo rumunska armada nastopila zopet med rekama Seret in Prut. Najbrže tudi erdeljska armada ne bo mogla držati svojih postojank. Rumuni in Rusi se nameravajo umakniti v utrjene postojanke severno od Bukarešta, a tudi to ni gotovo, ker jih je veliko, ki zahtevajo, naj se Bukarešt popusti.

Američani o rumunskih porazih.

Newyorški listi opozarjajo na važnost zmage nad Rumuni. Sporazumu prijazni list »Tribune« pravi, da je sporazum zamudil ugodno priliko na Balkanu; igra na Balkanu se je obrnila proti sporazumu. Falkenhaynov uspešen sunek v Transsilvanijo in v Rumunijo je razbil bajko, da nima Nemčija več rezerv. Nemčija se je svojega novega sovražnika sijajno otresla. Vojaški sotrudnik lista »Newyork American« major Dalton pa piše: Izguba edine železniške proge pomenja, da je Rumunija odrezana od ruske pomoči. Če ne bo orožje priborilo pot naravnost skozi Karpate med zimsko vojsko, ne bo mogla Rusija več veliko pomagati Rumuniji. Vse kaže, kakor da bi bila Rusija Rumuniji letos poslala vso tisto pomoč, ki jo je mogla nuditi. Zavezniki v Solunu najbrže niso sposobni, da bi mogli zdaj odvrniti od Rumunije nesrečo.

Kaj priznavajo Rumuni.

»Corriere d' Italia« javlja iz Bukarešta«: Rumunski vojaški kritiki priznavajo, da tvorita zavzetje Konstance in Predeala sovražna uspeha, ki sta presenetila. Nemški podmorski čolni na Črnem morju so zabranili, da Rusi niso mogli pri Mangaliji in pri Tuzli obstreljevati napredujočih Bolgarov.

Rusiji in Rumuniji primanjkuje tehnični material.

»Corriere della sera« poroča iz Petrograda, da manjka Rusiji in Rumuniji materiala in da zato nista mogli zadržati sovražnika v Dobrudži.

Rumunski poziv Rusiji.

»Lokalanzeiger« poroča iz Haaga: Rumunski poslanik v Petrogradu je izjavil nekemu nizozemskemu dopisniku: Nemčija nobenih svojih sovražnikov tako ne zaničuje, kakor Rumunijo. Sovraštvo in želja, da drže za vsako ceno zvezo med Berlinom in Carigradom sta povzročili, da je zbrala Nemčija mogočne čete, da nas uničijo. Zavezniki morajo vse storiti, da bo mogoče ustaviti sovražnika. Rumunija ne bo delila usode Srbije; z Rusijo jo veže pogodba, ki jo je zapečatila skupno prelita kri; ta pogodba mora trajati dalje.

Hervejeve jeremiade o Rumuniji.

»Köln. Ztg.« poroča: V »Victoire« piše Herve pod naslovom »Po Konstanci-Črnavoda« o usodi Rumunije. Pravi, da je moralo to poročilo zbesniti tabor sporazuma. V ponedeljek se je polastil Mackensen Konstance, v sredo je zagospodaril v Črni vodi. Ne more se dvomiti, da bo sovražna konjenica pritiskala med njih umikanjem na Rumune in da jih bo poizkušala vreči v Donavo. Dobesedno izvaja: Vojaški pisatelji nam razlagajo resno vedno, da Mackensen ne bo lahko prekoračil Donave, a Rumunija bo še težje kot on prekoračila Donavo se izvila iz zagate v Dobrudži in se težko otela ujetništvu. Prekoračiti mogočno reko, ko se nahaja za petami sovražna konjenica, je poraženi armadi povzročalo vselej zelo težke manevre. Z druge bojne črte tudi niso poročila posebno pomirljiva. Falkenhaynova armada gospodari od srede dalje dvema novima prelazoma, ki ji omogočujeta dohod v Bukarešt. Rumunom se godi zdaj rav-

K bojem pri Predealu.

no tako slabo, kakor se je godilo nam avgusta 1914 po dneh pri Charleroi in Maubeuge. Slaba šala bi bila, če bi se to francoskemu narodu prikrivalo. Herve se končno zanaša na Brusilova, češ da se o njem zato nič ne čuje, ker se pripravlja na pomoč Rumuniji. Upa tudi, da bodo vlade v Rimu, Londonu in v Parizu poslale Sarrailu v Solun ojačenja, da bo razbremenil iz Soluna Rumunijo.

Rumunski kralj

je prišel v Jasi, kjer se je dolgo posvetoval s kraljico, s kraljevičem in z Bratianuom. Uspeh posveta ni znan.

Polovica rumunske armade za boj nesposobne.

Z ruske meje poročajo listi: Zadnji rumunski izkaz izgub kaže, da je že polovica aktivne rumunske armade za boj nesposobne. Izkaz od 28. oktobra navaja imena 208.680 mož mrtvih, ranjenih ali pogrešanih, dalje imena 6992 častnikov, med njimi 9 generalov, 30 polkovnikov in 5 podpolkovnikov kot polkovnih poveljnikov.

Velika nesreča bolniške ladje. — 600 težko ranjenih utonilo.

Malmö, 29. oktobra. »Utro Rossi« poroča iz Ismaila: Lazaretna ladja »Elizabet IV.«, ki je imela na krovu 600 težko ranjenih Rumunov in Rusov iz zadnjih bojev v Dobrudži, da jih prepelje v Odesu, je na Donavi zadela ob plavajočo mino in se potopila. Od ranjencev niso mogli rešiti nikogar.

Anglija odlikovala ruskega carja.

»Frankfurter Ztg.« poroča iz Kodanja: Angleški veleposlanik je izročil carju v glavnem stanu najvišji angleški red z ozirom na zasluge ruskega vojnega brodovja.

Boji v Macedoniji.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 28. oktobra. Generalni štab javlja:

Južno od Prespskega jezera slabotni spopadi med poizvedovalnimi oddelki. Zapadno od železniške črte Bitolj—Lerina živahno artiljerijsko delovanje. V kolenu Črne smo odbili nekaj srbskih napadov. Ravno tako so se izjalovili slabotnejši sovražnikovi napadi na Dobrepolje in proti vasema Tušin in Nonta. Na obeh straneh Vardarja neznatno artiljerijsko delovanje. Ob vznožju Belašice planine in na strumski fronti, izvzemši posamezne topovske strele, nič posebnih dogodkov. — Ob obali Egejskega morja mir.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. oktobra. Veliki glavni stan:

Srbski napadi na nemško-bolgarske postojanke v ovinku Črne in na vzhodnih robovih Moglena in jugozahodno od Dojranskega jezera so se izjalovili.

Pri Strumi praske poizvedovalnih čet. Pri Orfanu živahen topovski ogenj.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

Južnovzhodno od Kenali in v ovinku Črne so se sovražni napadi krvavo izjalovili.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Francosko balkansko poročilo.

28. oktobra. Slabo vreme traja dalje. Izvzemši živahnega streljanja pri Črni vodi se nič ne poroča.

Angleško balkansko poročilo.

28. oktobra. Sovražnik je poizkušal vzeti Ormanli, a smo ga uspešno odbili.

Srbska ofenziva stoji.

»Daily Telegraph« poroča iz Aten o temeljiti izpremembi vojnega položaja na macedonski vojni črti, kjer se je srbska ofenziva radi došlih bolgarsah ojačenj popolnoma ustavila. Računa se le še na pomoč Lahov, ki naj bi rešili Srbe iz sedanjega njih kritičnega položaja.

Srbska skupščina odgodena.

»Frankfurter Ztg.« poroča iz Berna: Srbska skupščina se je odgodila, na da bi se bilo določilo, kdaj naj se zopet sestane. Le nekaj poslancev bo ostalo na Krfu, kjer bodo tvorili zvezo s srbsko vlado.

Sarrail toži.

Berlin, 29. aktobra. (K. u.) »Berliner Tageblatt« objavlja vsebino nekega Sarrailovega pisma, v katero je dobil vpogled nek iz Pariza se vrnivši nevtralec. Sarrail toži nad dolgo fronto, nad slabim zdravstvenim stanjem svojih čet in pred vsem nad malo vojaško vrednostjo svoje armade. Pravi, da so mu poslali izvržek vseh armad. Angleži, pravi, da delajo, kar se jim poljubi, discipline ne poznajo. Tudi nad Rusi je razočaran. Če ruske armade, ki se bojujejo na Ruskem, nimajo boljših ljudi, je zelo žalostno. Bojazljiva sodrga pa so laške čete, ki pred Bolgari kar beže in se dajo poraziti, čeprav so v veliki premoči. Edino zmožne čete so ostanki srbske armade, ki se bore na levem krilu.

Novi poveljnik italijanske pehote v Solunu.

Rim, 30. oktobra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Soluna: Sem je došel novi poveljnik italijanske pehote, katerega so prijazno sprejeli.

Bolgarski prestolni govor.

Dne 28. t. m. ob štirih popoldne je bolgarski ministrski predsednik in minister zunanjih reči Radoslavov v imenu carja Bolgarov otvoril tretje redno zasedanje 17. rednega narodnega sobranje s sledečim prestolnim govorom:

Napad Rumunov.

Naša sosedinja Rumunija, ki je izrabila neugoden položaj Bolgarije, ko se je leta 1913. vojskovala z svojimi nezvestimi zavezniki, in je zločinsko udarila v naše kraljestvo in nam uropala našo rodovitno in bogato Dobrudžo, je letos 27. avgusta napovedala vojsko naši zaveznici Avstriji in napadla istočasno Bolgarijo, ker je obstreljevala bolgarska mesta ob Donavi; še več, prej so že rum. čete izvedle nečuvene grozovitosti in pričele trebiti bolgarsko prebivalstvo na nam uropanih bolgarskih tleh. Opisani nastop Rumunije me je prisilil, da sem zapovedal naši hrabri armadi, naj vdere v Rumunijo in odbije njen napad, ki ga nismo pričakovali, naj kaznuje na Rumuniji njeno leta 1913. storjeno krivico in da naj oprosti sužnosti naše brate v Dobrudži.

Zmaga v Dobrudži.

S silovitim navalom in z brezmejno hrabrostjo so naše in armade naših zaveznic Nemčije in Turčije premagale sovražne čete v Dobrudži, v kratkem času jih prisilile, da so bile brez moči in tako osvobodile in oprostile naše brate, ki so stokali v sužnosti, da jih niso barbarsko iztrebili in mučeniško usmrtili, na kar so jih bili obsodili.

Klanjajmo se spominu junakov in mučenikov umrlih za domovino.

Slava in čast hrabri naši armadi, ki se je pokrila tako v Dobrudži kakor tudi na ostalih bojnih črtah z neminljivim lavorjem slove.

Zagotovitev preskrbe.

Trud moje vlade skupno s sobranjem, da se zavaruje preskrba armade in prebivalstva, je že dozorel.

Dalje napoveduje prestolni govor trimesečni začasni proračun za leto 1916. in reden proračun za leto 1917.

Prestolni govor konča:

Prepričan sem, da vas bo preveval duh enotnosti ob sedanjih važnih dogodkih, ko se boste posvetovali o ukrepih, ki so neobhodno potrebni, da bo venčal končno uspeh naš velikanski boj. Kličem blagoslov Vsemogočnega na vašem delu. Živel bolgarski narod! Živela hrabra bolgarska armada!

Čestitka sobranja armadi.

Na predsednikov predlog je nato pozdravilo sobranje armado in brzojavno čestitalo generalisimu Žekovu in poveljnikom tretje armade v Dobrudži.

•

Zakaj je poslala Bolgarija Radeva v Bern.

Iz Sofije: Imenovanje Radeva izrednim poslanikom v Bernu je velike važnosti. Predvsem bo moral nastopati proti Bolgarom sovražni vojski, ki jo vodijo Srbi v francoskem časopisju. »Echo de Bulgarie« piše o Radevovem imenovanju: V trenutku, ko gre za to, da se uredi balkansko vprašanje, želimo, da bi sodbe nevtralcev ne motile hujskajoče spletke. Švica tvori miren otok viharnega morja, tvori zvezo obeh velikih sovražnih skupin. Povestnica ji je morebiti prisodila najplemenitejšo nalogo.

Položaj na Grškem.

London, 28. oktobra. (K. u.) »Daily Telegraph« javlja iz Aten 25. t. m.: Na podlagi dobrih informacij je položaj sledeči: Francoski poslanik je v svoji včerajšnji avdijenci zatrjeval kralju, da del dežele, ki se je ločil, ne namerava korakati proti glavnemu mestu. Po tem zatrdilu je kralj opustil svoj odpor proti odredbam, katere je zahteval francoski admiral. Nato so se dogovorili. Kralj je obljubil izvršiti vse odredbe, ki bi bile v stanu razpršiti vse pomisleke entente, za to pa kraja ne bodo več nadlegovali in ga pustili vživati vladanje v onem delu dežele, ki mu je ostal zvest. Dano mu je na prosto, da nadaljuje svojo politiko nevtralnosti, katero zasleduje sedaj bolj kot preje. Ločeni del dežele smatrajo zavezniki za svojega zaveznika, ki ima pravico, da se udeležuje prednosti blagohotne nevtralnosti, katero je ponovno obljubila vlada v Atenah zaveznikom. — »Hestia« piše, da bodo smatrali kot kršitev pogodbe vsak poskus udušiti gibanje, katero je začela provizorična vlada v Solunu proti Bolgariji.

Kralj sprejel ententine pogoje.

Lugano, 28. oktobra. »Corriere della Sera« poroča iz Aten z dne 26. t. m.: Vprašanja, ki so se razmotrivala in deloma tudi že rešila v konferencah kralja s poslaniki sporazuma in admiralom Fournetom, se tičejo v glavnem vojaških zadev, posebno izvršitve odredb, ki merijo na to, da se grško armado napravi neškodljivo za armado generala Saraila in za Italijane v Epiru. Drug od kralja sprejeti predlog zadeva zatiranje Nemcem prijazne propagande in popolno prostost za grško gibanje, ki je naperjeno proti Bolgarom; k tem spada: odpust nekaterih letnikov, krajevne izpremembe nekaterih armadnih zborov, kontrola prevozov, železnic in policije. Zadnjo v slučaju potrebe lahko nadomeste z ententinimi. Manifestacij za provizorično vlado v Solunu se ne sme preprečiti. Kralj je osebno pritrdil tem pogojem, ki so se pričeli izvrševati.

Posojilo narodni vladi.

London, 29. oktobra. (Kor. ur. — Reuter.) »Observa« poroča iz Aten: Zavezniki so sklenili, da bodo narodni vladi v Solunu dovolili 400.000 funtov šterlingov posojila.

»Ureditev« grške zadeve.

Rotterdam, 29. oktobra. (Kor. urad.) »Daily Chronicle« piše, da se je ureditev grške zadeve vršila približno tako-le: Kralj se boji vojaškega napada od strani revolucionarjev v Solunu. Z jamstvom proti temu so ga zavezniki pripravili do tega, da je večji del svoje armade odpustil. Venizelos je izjavil, da ne namerava s svojimi četami napasti nikogar drugega kot Bolgare in da ni nikdar mislil na to, da bi jih porabil za meščansko vojsko. Na podlagi te izjave so mogli zavezniki posoditi Venizelosu denar, ne da bi s tem povzročili vojaški spopad s kraljem.

Demonstracije v Atenah.

Atene, 28. oktobra. Sovražne demonstracije prebivalstva pred poslaniškimi poslopji, posebno pred italijanskim, trajajo dalje, med tem ko pred ruskim množica manifestira.

Grški kralj zaslišal grškega metropolita iz Argyrokastro.

Lugano, 30. oktobra. (K. u.) Italijanski listi javljajo, da je zaslišal grški kralj Kontantin grškega metropolita iz Argyrokastro, katerega so pregnali italijanski vojaki radi njim sovražne propagande. Vse uradnike, ki so pritrjevali revoluciji v Solunu, je kralj vsled sklepa ministrskega sveta odstavil.

Izredno hudi boji na Krasu in Vipavski dolini.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. oktobra. Uradno se poroča:

Na južnem krilu primorske bojne črte se nadaljujejo boji s topovi in z minami .Naš ogenj je hitro obrnil sovražno pehoto, ki je napredovala ob cesti proti Opatjemu selu.

Na Tirolskem se je mestoma povišala ljutost sovražnega topovskega ognja.

Dunaj, 29. oktobra. Uradno:

Na primorski bojni črti se je na moči in na obsegu pomnožil sovražni topovski ogenj z minami. Vzhodno od Gorice in na Krasu poizveduje sovražna pehota proti našim postojankam. Na Tirolskem je oslabel italijanski ogenj.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 25. oktobra. Slabo vreme je včeraj vnovič oviralo delovanje artiljerije. Vsekako pa je bilo na Julijski fronti precej silno, kjer smo obstreljevali sovražna ojačevalna središča Devin, Brestovico in Komen. Na Krasu je naša pehota z nenadnimi napadi, pri katerih je prodirala, popravila različne odseke naše črte.

Rim, 26. oktobra. Tekom včerajšnjega dne artiljerijski boji pri Lagazuoi (dolina Travenance — Boite), vzhodno od Gorice in na Krasu. Popoldne je sovražnik ojačil svoj ogenj proti našim črtam vzhodno od Gorice, napadel pa ni. Nekaj krogel je padlo v mesto in zahtevalo nekaj žrtev.

Rim, 27. oktobra. V Lagarinski dolini je natančen ogenj naših baterij porušil sedež sovražnega poveljstva in vojaške naprave v Jesri, zahodno od Rovereta. Na bojni črti v Julijskih planinah veliko delovanje sovražne artiljerije od Vrtojbice do morja; naša je uspešno odgovarjala in povzročila eksplozijo dveh municijskih zalog v sovražnih črtah. Nek naš oddelek je vdrl v sovražni jarek na Krasu in se polastil velikega metalca bomb.

Izredno hudi boji na Krasu in Vipavski dolini. Lahi rušijo naše vasi.

Goriško, dne 28. okt.

Ljuta kanonada, katera je zadivjala z vso strašno silo v noči med petkom in soboto traja dalje. Lahi obstreljujejo naše postojanke in naše vasi s dalekostrelnimi topovi največjega kalibra in z granatami, ki razvijajo ob eksploziji rumenkaste strupene dušeče pline. Delavci, ki popravljajo ceste, morajo imeti maske proti plinu. Obstreljevanje naših vasi vodijo Italijani z aeroplani, ki dajejo smer topništvu. Letalo prileti nad gotovo točko. Kroži daljši čas v krogu nad enim mestom, nato odleti. Koj nato pridejo na to točko pozdravi iz granat.

Italijanski socijalisti za jasnot glede vojnih ciljev.

Rim, 28. oktobra. Socijalistična stranka v poslanski zbornici zahteva od vlade v bodočem zasedanju natančne podatke glede italijanskih ciljev.

Italija in Rumunija.

Laška vlada je prepovedala objaviti članek, ki ga je bil objavil Konstantin Mille v »Adeverulu«, kjer izvaja: Italija je z boji na svoji bojni črti izpolnila nasproti Rumuniji svojo dolžnost.

Borgese jadikuje.

G. A. Borgese izvaja v »Corriere della sera«: Kakor je zmagalo v 30letni vojski načelo verske svobode in v Napoleonovih vojskah načelo svobode osebnosti, tako bo zmagalo v svetovni vojski načelo svobode narodov. S političnega vidika bo to pravzaprav edini uspeh. Tudi potem, ko se bo sklenil mir, se bodo morala rešiti važna in težavna vprašanja ravnotežja; naj se ne misli, da bodo danes zvezani narodi vedno prijateljsko skupno sodelovali. V bodočnosti napoveduje Borgese pet velikih skupin velesil: Anglijo, Rusijo, vzhodno Azijo, ameriške Združene države in preosnovano Nemčijo. Težave bodo nastale med temi skupinami in ostalimi državami. Na Balkanu se bo morebiti posrečilo ustanoviti zvezo držav z namenom obrambe. Med latinskimi državami ni nobena dovolj močna, da bi z lastno močjo mogla tekmovati z velikimi skupinami velesil, tudi Francija ne. Misel latinske državne zveze ima veliko zase, a težko bi se uresničilo. Italija se bliža dnevu, ko se bo sklepal mir, z manj točnim in natančnim programom, kot druge vojskujoče se države; temelje njene politike še niso premišljevali. Kot gotovo se mora sklepati, da se bo mogla držati italijanska politika čisto italijanskih vidikov.

Pekel ob Sommi.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. oktobra. Veliki glavni stan:

Na severnem bregu Somme so se včeraj zopet pričeli boji pehote. Močna

priprava topništva je uvedla napade; Angleži so izpadli v večernih urah čez črto Gueudecourt—Lesboeufs, Francozi tik njih iz pokrajine pri Morvalu. Naše čete so zvezne sovražnike s topovskim in z ognjem strojnih pušk, severovzhodno pa tudi z golim orožjem krvavo odbile.

Postojanke smo vse popolnoma obdržali.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Novi težki, za nas uspešni boji so se razvili tudi vzhodno od Meze. Po ljutem topovskem ognju so naskočile močne francoske sile iz gozda Thiaumont, na obeh straneh utrdbe Douaumont in iz gozda Fumin; vsi napadi so se zrušili z velikimi izgubami za sovražnika pred našimi postojankami.

Berlin, 29. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala bavarskega kraljeviča Ruprehta.

Po močnem ognju med Gueudecourt-Lesboeufs so se razvili napadi Angležev, katere je večinoma zadržal že naš topovski ogenj, kjer so jih pa izvedli, smo jih odbili z velikimi izgubami sovražniku. Ob tej priliki smo zadeli in uničili 2 oklopna avtomobila. Pozneje sta vdrli vzhodno od Lesboeufs dve sovražni stotniji v naše najprednejše jarke, kjer se še bojujejo.

Prvi generalni kvartirni mojster:
pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

28. oktobra ob treh popoldne. Na bojni črti pri Somme se je med odmori streljalo. Topovski boj severno od Verduna pri Douaumontu je še vedno zelo živahen. Francozi so osvojili s sijajnim bojem z ročnimi granatami kamnolom, zaseden po Nemcih, severovzhodno od utrdbe Douaumont. Sicer je minula noč mirno.

Angleško uradno poročilo.

28. oktobra popoldne. Sovražno topovstvo je delovalo pri Lesboeufs.

Pri Douaumontu zmagali — Američani.

Francoski listi pišejo: Uspeh pri Douaumontu je ameriška zmaga. Sunek pri Verdunu so omogočili edino le mogočni ameriški topovi in strelivo in provzročili topovsko premoč.

Pekel pri Somme.

Berlin, 30. oktobra. (Kor. ur.) Wolff javlja: Brezžična postaja Lyon je razširjevala 24. t. m. dopoldne izjavo poročevalca »United Press Association« s slavospevom na francosko topništvo, ki se je končala tako-le:

Francoske izgube pri Somme so bile tako nizke, da se bo svet čudil, ko bo to izvedel. — Primerjajmo s to izjavo, kaj so pisali francoski vojaki, ki so prehodili mrtvaško polje pri Somme. Vsi pravijo, da je bojišče pri Somme pravi pekel. Pretresle so jih strašne izgube Francozov. Ujeti lovci 47. divizije sodijo, da je izgubil njih bataljon pri zadnjem napadu 30 do 50 odstotkov ljudi. Častniki 10. divizije so pripovedovali, da so njih ljudje popolnoma izgubili pogum. Pred napadom so še izgubili do 20 odst., skupno pa vsaj 60 odst. svojih ljudi Ujeti lovci 127. divizije so pripovedovali, da morejo napade označiti le z izrazom mesarsko klanje. Neki seržent 56. divizije je izjavil, da je izgubil njegov polk med potjo in ko je stal v rezervi in napad po nemških topovih 30 do 50 mož pri vsaki stotniji. Neki lovec 47. divizije je pobegnil k nam in izjavil, da je ušel, ker njegove čete 2 dni niso dobile ničesar jesti. Nemški topovski ogenj je med 10 nosači ubil 7 nosačev; njegov polk zaradi težkih izgub ni več sposoben, da bi napadal. Neki drugi ujetnik je rekel: Moja stotnija je uničena; 220 nas je bilo; ostalo jih je zdaj še 40, a še ni konca. Pri Somm eje pravo klanje.

Nemški protinapadi pri Verdunu.

Baseljski listi javljajo iz Milana: Pariški poročevalci pribijejo, da se je francoska ofenziva pri Verdunu ustavila. Nemci, ki so privedli, kakor vse kaže, močne rezerve iz sosednih odsekov, izvajajo v zadnjih 48 urah neprestano protinapade.

25 odstotkov aktivne francoske armade v zaledju.

V petek so pričakovali viharnih prizorov v razpravi o odtegovanju od vojaške službi; a vihar je izostal, ker je vojni minister general Roques odkrito priznal vse nerednosti in obljubil, da bo nastopil proti njimi. Zdaj se nahaja še 25 odstotkov aktivne armade v zaledju. Proti zaupnici vladi je glasovalo 71 poslancev. Odklonili so predlog poslanca Gallija na izgon vojaških beguncev iz zveznih držav.

Izgube Angležev.

London, 30. oktobra. (K. u.) Seznami izgub 25., 26. in 27. oktobra obsegajo imena 87 častnikov (26 jih je padlo) in 2840 mož; oziroma 112 častnikov (30 jih je padlo) in 25% mož in 108 častnikov (35 jih je padlo) in 2420 mož.

Požar v bordeauxški tvornici smodnika.

Pariz, 30. oktobra. (K. u.) Požar je izbruhnil v tvornici smodnika v S. Medardu pri Bordeauxu. »Matin« poroča, da je bilo več ali manj nevarno ranjenih 65 oseb. Škoda je precej velika.

Poklic na Francoskem.

Bern, 27. oktobra. (K. u.) Kakor javlja »Petit Parisien« se morajo po odredbi municijskega ministra vsi v vojni industriji zaposleni ljudje letnika 1916/17 in celo tudi specijalisti zglasiti pri četah najdalje do 10. decembra.

Francozi napadajo Angleže.

Hervé zahteva, naj prevzame Joffre vrhovno poveljstvo angleške, francoske in italijanske bojne črte, ker se bodo sicer tudi v zahodni Evropi operacije ustalile. — »La Victoire« dalje ostro napada vojaškega kritika »Times«, polkovnika Repingtona, o katerem pravi, da čisto nič ne pozna balkanskih razmer in da je on v prvi vrsti zakrivil zaslepljenost Anglije, da sta bili žrtvovani Srbija in Rumunija.

Sovraštvo Francozov proti Angležem.

Berlin, 30. oktobra. (K. u.) Wolff poroča: Sovraštvo proti Angležem se močno zrcali v izpovedi beguncev in ujetnikov. Častniki 47. divizije so rekli, da v francoski armadi več ne zaupajo Angležem in da so ogorčeni na nje. Neki kirasir III. kavalerijske divizije je izjavil, da se po splošni sodbi Francozov vojskujejo le zaradi Anglije. Vojaki 125. divizije so izjavili, da sta narod in armada v Franciji že sita vojske. Splošno je na Anglijo vse nevoljno, ker je Anglija zakrivila, da je Francija opustošena. Dobesedno so pristavili: Niso našega rodu. Tudi vojaki 40. divizije so rekli: Vsi vojaki vedo, da se bore le za Anglijo in da bo konec prijateljstva z Angleži tako, ko se bo končala vojska. Neki častnik 56. divizije je izjavil: Ni odgovorna le angleja vlada za to, koliko časa bo trajala vojska, odgovornost odpade tudi na z angleškim denarjem podkupljeno francosko časopisje, ki ne deluje za domovino, marveč le na korist lastnemu žepu. Grozno je, ker prepuščajo Angleži vse delo nam, njih častniki so premladi in neizkušeni; pri napadih jih ni veliko videti spredaj in nastopajo manj junaško kot vojaki. Dobesedno je končal: Vsi smo več ali manj odvisni od Anglije.

Na morju.

Pomorska bitka v Kanalu.

London, 27. oktobra. Admiraliteta javlja: Zadnjo noč je deset sovražnih rušilcev poizkusilo nenadoma napasti našo transportno službo v Kanalu. Poizkus se je izjalovil. Potopili so prazno transportno ladjo. Posadka se je rešila. Dva sovražna rušilca sta bila potopljena, ostali pa poškodovani. Bati se je, da je izgubljen še nadaljni rušilec. Devet mož posadke se je rešilo. Drug rušilec je bil torpediran in zavožen na obrežje. (Pripomba Wolffovega urada: Proti tej vesti opozarjamo na nemško uradno poročilo.)

7 ladij potopljenih.

London, 28. oktobra. (K. u.) Danski parnik »Alf« (2175 ton), angleško jadrnico »Tweedi«, belgijski parnik »Comtese de Flandre« (1810 ton), norveška parnika »Sola« (3057 ton) in »Dag« (963 tone) in angleško jadrnico »Trig« (128 ton) so se potopili.

London, 28. oktobra. (K. u.) Neki sovražni podmorski čoln je potopil angleško ladjo »Genista«, ki je iskala min. Vsi častniki in 72 mož je utonilo; 12 mož je rešenih.

Potopljene ladje.

Berlin, 27. oktobra. (K. u.) Nemški podmorski čolni so potopili naslednje sovražne parnike: 2. oktobra angleški parnik »Lotusmere« (3911 ton in 7000 ton premoga na krovu) na potu v Archangelsk; 4. oktobra ruski parnik »Erika« (2430 ton s 3500 tonami premoga na krovu) na potu iz Leitha v Archangelsk, in angleški parnik »Brantingham« (2617 ton z jamskim lesom) na potu iz Archangelska na Angleško.

Norveška trgovinska mornarica izgubila 268.134 ton.

Kodanj, 28. oktobra. (K. u.) Riazanški urad javlja: Norveška trgovinska mornarica je izgubila dozdaj 268.134 ton; zavarovalnice so morale izplačati 102,015.190 kron; 140 mornarjev utonilo.

Razna poročila.

Kralja Nikito pozvali, naj se odpove prestolu.

Ženeva, 29. oktobra. Črnogorski ministrski predsednik Radević je na poziv francoske vlade predlagal kralju Nikiti, naj se v interesu velikosrbske stvari na korist srbskega prestolonaslednika Aleksandra odpove prestolu. Kralj se je ob priliki obiska na laški fronti posvetoval z laškim kraljem in je na to predlog odklonil. Sedaj išče kralj novega ministrskega predsednika. Obrnil se je na Miuškovića in Dušana Gregovića, pa nočeta prevzeti vlade.

Balkanska železnica sporazuma.

Italijansko časopisje piše o francoskem načrtu železniške proge iz Bordeauxa čez Lyon — Turin — Milan — Trst — Zagreb — Belgrad — Bukarešt v Odeso, da je predpogoj te železnice, da ne bosta pripadala Trst in Zagreb več osrednjima velesilama.

Zveza, da se izsili mir.

Berlin, 30. oktobra. (Kor. u.) »Wolff« javlja iz Newyorka 25. t. m. Greyov govor v klubu inozemskega časopisja o zvezi, da se izsili mir, presoja ameriško časopisje ugodno; posebno se opozarja, ker se je Grey ogibal ojstrin. »New York World« pravi: Misel ameriške lige, da se izsili mir, je pridobila z Greyem vplivnega pristaša. Zadnji Wilsonov govor o tem vprašanju je v inozemstvu bolj vplival, kot doma. Bil je v gotovem smislu prerokovanje in obljube, da se velike neprilike in človeštvu prihranijo grozote, katerih priča smo zdaj.

Pri občinskih volitvah na Norveškem zmagali socialni demokrati.

Kristianija. Pri občinskih volitvah so zmagali na Norveškem socialni demokratje, ki so pridobili 460 mest. Vladni stranki je vzela meščanska stranka 115, desnica 83, ostale meščanske stranke pa 269 mest.

Književnost.

»Dom in Svet« št. 9—10. Izšla je zopet nova številka »Dom in Sveta«. In človek je tako težko, težko čaka, kakor sploh čaka na vsak svetel pojav v naši slovenski književnosti. A ti pojavi so sedaj, ko grme topovi, tako redki, a eden izmed redkih, ki ni varal našega pričakovanja, to je naš »Dom in Svet«. Kako smo si v svojih dneh želeli, da bi imela naša slovenska literatura svoj svodobni forum, vsaj kotiček, kjer bi skušala zbrati disonance mlajših in starejših moči v eno celoto, kjer bi registrirala pojave našega duševnega življenja in izrekla o njih svobodno besedo. In dr. Izidor Cankar je poznal pot, katero je nastopil, ko je sprejel uredništvo »Dom in Sveta«. Lahko rečemo, da je »Dom in Svet« edina svetla točka našega slovstvenega življenja, ki drži kontakt med preteklostjo in bodočnostjo, ki podaja in nudi našim umetnikom, kritikom in znanstvenikom priliko, priti v naš krog. Ko listam sedanje številke »Dom in Sveta«, se mi zdi, kot bi slišal besede Goethejeve Inphigenije, ki stoji na obrežju in zre v daljo čez morje s hrepenneja polnim srcem: »Das Land der Griechen mit der Seele suchend«. Ali so res samo »Podobe iz sanj«, ki zvené kot prerokovanje. »Kadet Milavec ni umrl; niti en sam smehljaj njegovih ustnic, niti en sam vesel pogled njegovih oči ni umrl! Zgodilo se bo, da bodo v onih, ki jih še ni, vstali vsi oni, ki so bili, povrnili se mlajši, lepši in močnejši.« — — (»D. in S.« 9—10 št. Iv. Cankar.) — — Komur je v resnici mar naše duševno življenje, kulturni razvoj naroda, narod sam, ta ne bo šel mimo tega našega svetlega pojava, ki ga razumemo mi pod besedo »Dom in Svet«.

* * *

Vsebina 9.—10. št. »Dom in Sveta«: Članki: Boji (F. S. Finžgar). — Disonance (dr. Ivo Šorli). — Stiški (ljubljanski) rokopis (Ivan Grafenauer). — V ruskem Turkestanu (dr. Ivan Knific). — Podobe iz sanj (Ivan Cankar). — Gregorčičeva pisma Gruntarju (Izidor Cankar). — Nasmeh (France Bevk). — Slikarije v rimskih katakombah (Jos. Dostal). — Tlačani (dr. Iv. Pregelj). — Pesmi: Domov! (Stano Kosovel). — La Divina Commedia (Prevel in razložil J. D.) — Večerne ure (Silvin Sardenko). — Blodnje (France Bevk).

Književnost: Dr. A. Breznik: Slovenska slovnica za srednje šole (J. Debevec). — Viktor Bežek: Občno vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom (dr. J. Samsa). — Mara Gregorič: Intruzione pratica di lingua e gramatica slovena (Ivan Gruden). — Carniola (I. C.). — To in ono. — Slike in reprodukcije iz cerkvene umetnosti.

Ave Maria!

Zdrava Marija, nebeška kraljica..., tako prične lepa pesem, katera je pri nas Slovencih zelo priljubljena. Zadnjikrat sem jo slišal peti v domači cerkvi in zvonovi so tako milo vabili k večernicam. Bilo je na večer pred mojim odhodom na bojno polje. Napočil je dan odhoda. Vlak je zapustil domači kolodvor, in ob oknu sedeč sem imel priliko še enkrat zreti na domače cerkve, domače vrhove, a tudi ti so se poskrili za hribom ob katerem sem se vozil. Vožnja je bila dolga in mučna in to temboli, ker nisem imel niti enega rojaka, da bi se mogel ž njim razgovarjati, temveč voz je bil natlačeno poln z Ogri. V nekaj dnevih smo prestopili na sovražna tla in nato prehodili mnogo sovražnega ozemlja. Med našim potovanjem smo videli malo, večjih mest in vasi smo opažali vedno redkeje. Polagoma smo prišli v ozemlja, kjer ni bilo videti vasi in cerkvâ, temveč le tu pa tam ena ali dve siromašni hiši. Ni bilo toraj slišati zvonov in tudi ne zvončkov, ki bi vabili k jutranji in večernji molitvi. Mesto tega vabečega zvonenja, katero sem vedno rad slišal, smo imeli navadno kot jutranje in večerno vabilo k molitvi, topovske kroglje nasilnega sovraga. Privadili smo se tudi tega. Minil je dan za dnevom, teden za tednom, in dostikrat nismo vedeli kateri dan meseca je, najmanj smo pa vedeli ali je delavnik, nedelja ali pa praznik. V takih trenotkih nam je iz zadrege pomagal edinole koledar.

Pred nekaj dnevi smo zapustili dosedanja bivališča in po večdnevnem maršu dospeli v malo mestece ob sinji Adriji. Vkorakali smo v pozni noči, ki je bila izredno temna. Prenočišča smo dobili v hišah pobeglih gospodarjev in deloma smo si postavili šotore na nekem vrtu. Jaz sem si postavil šotor v bližini morske obali, in sem dolgo v noč prisluškoval pluskanju valov ob obalo. Zjutraj sem se prebudil, ko so se prvi solnčni žarki zrcalili na morski gladini. Ležeč v šotoru sem se radoval nad tem krasnim prizorom in se zamislil daleč, daleč... Naenkrat začujem glasove zvonov, in hipno nisem vedel ali se varam, ali je to resnično zvonenje. Hipoma zapustim šotor in nekoliko korakov za našimi šotori, zagledam cerkvico obdano z napol razpadlim zidom. Ni mi mogoče opisati občutkov, ki sem jih imel v tem trenotku, daleč od domovine, ko sem po dolgem času zopet enkrat zaslišal tako milo vabeče zvonenje. — Ave Maria! sem vskliknil, padel na kolena in izmolil angeljsko češčenje; poleg, in okoli mene pa so isto storili vojaki, možje in mladeniči. Dal Bog da bi vedno imeli priliko slišati to milo zvonenje in naše molitve naj bi izprosile pri Kraljici nebes končno in sijajno zmago našega orožja, da bomo zamogli zopet enkrat slišati domače zvonove vabiti k molitvi.

August Wester, ogničar.

Dnevne novice.

+ **Občina Kranjska gora ob »Dnevih darovanja«.** Županstvo je sporočilo deželnemu odboru, da se je nabralo po občini 1317 K 03 h. To je jako lep uspeh.

— **Nečak Stanka Vraza in lastnik njegovega doma Franc Vraz** v Cerovcu je zaspal v četrtek ob 11. uri dopoldne v Gospodu. Pogreb je bil v soboto ob 9. uri dopoldne. Bil je mož-poštenjak, vedno na braniku za katoliško narodna načela, od katerih ga ni moglo odtrgati nič. Županoval je žerovinski občini 37 let vzorno, bil v vseh važnih korporacijah in se povsod potegoval za korist slovenskega naroda. Bil je senior vseh županov ormoškega okraja. Dosegel je starost 65 let. Sin se bori na soški fronti, od petih hčerk sta dve omoženi, tri so doma, izmed teh je Francka Vrazova vneta voditeljica pri kršč. soc. delu. Pokojni župan Vraz je bil tudi dober ljudski govornik. Užival je daleč na okoli velik ugled. Z njim smo izgubili jako mnogo. Bodi mu pravični Bog plačnik za vse, kar je storil dobrega. Naj v miru počiva!

+ **Knez Thun na smrtni postelji.** Iz Prage poročajo: V gradu kneza Thuna so se zbrali vsi člani družin Thun, Schwarzenberg in Lobkovic. Stanje knezovo je zelo resno. V petek je bil previden. Neprestano ga zapuščajo moči.

— **Slovenski ameriški list spet dovoljen v avstro-ogrski državi.** V Ameriki izhaja več slovenskih listov; domalega vsem je bil odtegnjen poštni debit v teku sedanje vojske. Ista usoda je zadela tudi v Duluthu (Minesota) izhajajoči časnik »Narodni Vestnik«, kateremu pa je v poslednjem času zopet odprta pot v našo državo.

— **Osebne novice s pošte.** Poštna aspirantka Marija Sigovič je imenovana za oficiantko na Krko. Premeščeni so: poštni oficial Oton Divišek iz Rovinja v Trst, poštna oficiantka Marija Hladnik iz Opatije v Škofjo Loko, oficiantka Ernestina Aljančič iz Lovrana v Opatijo, oficiantka Dora Rapotec iz Buzeta v Trst. Odpuščen je stavbni komisar Vigil Baldo. Poštni oficiant Luka Pavič je umrl.

Smrtna kosa. V Stari Loki pri Škofji Loki je umrla v visoki starosti (80 let) edina še živeča sestra pokojnega ravnatelja Andreja Praprotnik. — Umrl je v celovški vojaški bolnišnici 40 let stari infanterist Janez Knec iz Grosuplja na Kranjskem.

— **Potres.** Iz Vrbovca pri Moziriu nam pišejo: V soboto okrog 10. ure dopoldne smo čutili v naši pisarni precej močan potresni sunek. Kakor smo tekom dneva izvedeli, so tudi drugod po Saviniski dolini

čutili potres. V Gornjemgradu se je porušilo celo nekaj dimnikov in se poznajo — tako pravijo ljudje — tudi v farni cerkvi sledovi. (V Ljubljani so nekateri ljudje čutili rahlo tresenje. U.)

+ **Vojna odlikovanja na pošti.** V območju tržaškega poštnega in brzojavnega ravnateljstva so odlikovani: poštni tajnik Jožef Fischer z viteškim križcem Franc Jožefovega reda; poštni nadoficial Fran Kalister z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje; poštni oficial Alojzij Schmidt, poštni asistent Trankvilij Mazzolini, poštni adjunkt Jožef Rehar in poštarica Emilija Vuicich z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje; poštna oficianta Mihael Lužnar in Peter Nadižar s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

— **Odlikovan** je bil g. Josip Frank, c. kr. vodja poštnega urada v Cermošnjicah z bronasto častno svetinjo »Rdečega križa« z diplomo. Pred par dnevi je dobil tudi mesto male, veliko diplomo za zasluge vojnega botrstva.

— **Umrl** je v Carigradu 16. t. m. Evgen Herman baron pl. Baillou, najstarejši sin kr. honv. polkovnika v pok. Jožefa barona pl. Baillou in l. 1885 umrle Hermine baronice pl. Baillou, roj. baronice pl. Zois. — 27. t. m. je umrl Ignacij Valentinčič, posestnik in nadzornik ljubljanskega mestnega užitninskega zakupa, star 74 let.

Za državnega pravdnika je imenovan namest. drž. pravd. I. razreda Zvonimir Pajk.

— **Imenovan** je izrednim potom major 87. pp. Viljem Medicus za podpolkovnika.

— **Padli častniki.** Poročnik Janša Ferdinand, 5. dom. pp.; nadporočnik 28. polj. havb. p. Kotnik Ignacij, pridelen 22. dom. polj. top. p.

— **Utonila** je v Poljanski Sori 53letna Marija Tomc, uslužbenka kmetijskega konsumnega društva v Žireh. Bolehala je že dalj časa na melanholiji. — Ranjka je bila svoj čas hišna posestnica v Kranju, dobroznana dijaška gospodinja »v Kotu«, spoštovana od najboljših kranjskih krogov. Svoje precejšnje premoženje je tekom let razdala največ potrebnim dijakom in revežem, tako, da je nazadnje sama prišla v potrebo. Slednjič je morala služiti v prodajalni konsuma v Žireh. Kljub skromni plači jo ubožci v Žireh dobro poznajo. Mnogoštevilni dijaki, ki jih je vzredila, se je bodó s hvaležnostjo spominjali in tudi kak očenaš zmolili zanjo. F—h.

— **Na smrt je bila obsojena** v Celovcu hišna posestnica Marija Unterhohenwarter, ker je v svoji hiši skrila pobeglega Rusa in mu preskrbela civilno obleko. Sedaj ji je kazen znižana v dveletno ječo.

Ljubljanske novice.

Spomnite se o Vseh svetih ubogih rodbin padlih Ljubljančanov!

O letošnjih Vseh svetih ne bo razlito morje luči po grobeh naših dragih. Spomin nanje pa ne bo ob tem nič manj svetal: čim več dobrih del bomo njim v spomin storili — bolj se bomo oddolžili njim, ki smo jim dolžni hvaležnosti. **Pozivam ljubljansko občinstvo, da o letošnjih Vseh svetih namestu s svečami pokrije grobove svojih dragih s spominskimi listki, ki jih je dala na korist ubogih rodbin padlih Ljubljančanov izvršiti mestna občina in ki se bodo v torek popoldne in v sredo cel dan prodajali po 30 vin. izvod pred pokopališčem sv. Križa in pred pokopališčem sv. Krištofa.** Pokrite drage grobove z dobrimi deli! Pokrite pa posebno grobove naših soških junakov na pokopališču sv. Križa s spominskimi listki, da pokažete s tem svoj hvaležen spomin tistim, ki so dali svoje življenje v našo obrambo. Vsak Ljubljančan naj bi položil vsaj en spominski list tudi na te grobove. Tudi topot naj bo velika Vaša požrtvovalnost za plemenito stvar!

V Ljubljani, 28. oktobra 1916.

Dr. Ivan Tavčar,
župan.

lj **Namestu sveč — spominske listke na grobove naših dragih!** Na drugem mestu priobčujemo poziv župana dr. Tavčarja, ki poziva ljubljansko občinstvo, naj se v Vseh svetih z nakupom spominskih listkov spomni padlih ljubljanskih junakov ter s tem na najlepši način počasti spomin svojih dragih. **Vsa Ljubljana bodi ob teh dnevih ena velika družina ,ki se v najlepši složnosti in v plemeniti požrtvovalnosti odzove klicu svojega župana za dobro stvar!** Vsak naj po svojih premoženjskih razmerah kupi kar največ spominskih listkov! Preplačila se pri prodaji listkov ne sprejemajo. Vsak listek velja samo 30 v., kdor želi dobri stvari več uspeha [illegible] grobove svojih dragih položiti listkov, kolikor je navadno p[illegible] sveč, naj kupi več listkov. Vsak spominski listek na grobeh bodi svetal žarek človekoljubja!

lj **Za okrasitev vojaških grobov na tukajšnjem pokopališču se prosi slavno občinstvo, da naj daruje kolikor mogoče veliko cipres in cvetlic.** Kdor more kaj darovati, naj to sporoči v Bavarski dvor, Dunajska cesta, 2. nadstropje.

lj **Predavanje vojne poročevalke gdč. Alice Schalek** se prične danes točno ob **9. uri zvečer,** nakar še enkrat opozarjamo. Vstopnice pri blagajni v dež. gledališču.

lj **Božjo službo** na IV. mestni deški ljudski šoli je imel včeraj deželni šolski nadzornik g. dr. Mihael Opeka, kar je ljudem silno ugajalo, kakor so povedali učenci. Slišati je, da namerava g. dež. šolski nadzornik polagoma imeti sv. mašo in pridigo tudi za vse druge mestne šole posamezne nedelje. — Starši bodo tega gotovo zelo veseli.

Vojno dekoracijo k velikemu križu Franc Jožefovega reda je podelil cesar bivšemu kranjskemu deželnemu predsedniku, tajnemu svetniku baronu Schwarzu pl. Karsten.

lj **Pravila za »Ilirsko banko« potrjena.** Vlada je dovolila deželnemu glavarju, državnemu poslancu in odvetniku v Ljubljani dr. Ivanu Šusteršiču in tovarišem ustanoviti »Ilirsko banko v Ljubljani« s sedežem v Ljubljani in potrdila pravila.

lj **Prodaja evidenčnih konj iz nabornega okraja** se slednji čas zopet dogaja. Naprošeni smo znova opozoriti na to, da je prodaja konj iz nabornega okraja prepovedana in da so dobile politične oblasti strogo naročilo, da proti prestopkom tega določila najstrožje postopajo.

lj **Najdena** je bila v neki magistratni pisarni zlata ovratna igla, katero dobi izgubiteljica nazaj pri magistratnem slugi Jožefu Bevcu.

lj **Veseli Ljubljančanje.** Znano je, da ljudje že zgodaj zjutraj čakajo na kruh pred različnimi pekarnami. Tako so v nedeljo zjutraj že ob treh čakali ljudje na kruh pred Moletovo pekarno v Florijanski ulici. Da jim pa ni bilo dolgčas, je skrbel neki veseljak za različne šale. Ko je pa ta povedal vse, kar je vedel, tedaj se pa naenkrat oglasi naša pesem. In cela vrsta čakalcev je prepevala naše narodne pesmi tako dolgo, dokler se niso odprla vrata pekarne, kjer je dobil vsak svoj kos kruha.

lj **Oddaja krompirja za V. okraj** se začne jutri v torek. Na vrsto pridejo od 8. do 9. ure dopoldne štev. 1 do 120, od 9. do 10. ure dopoldne štev. 121 do 240, od 10. do 11. ure 241, do 360, od 2. do 3. ure popoldne 361 do 480, od 3. do 4. ure popoldne 481 do 600, od 4. do 5. ure popoldne štev. 601 do 720. V četrtek dne 2. novembra pridejo na vrsto: od 8. do 9. ure dopoldne štev. 721 do 840, od 9. do 10. ure štev. 841 do 960, od 10. do 11. ure 961 do 1080, od 2. do 3. ure popoldne štev. 1081 do 1200, od 3. do 4. ure štev. 1201 do 1350, od 4. do 5. ure zamudniki petega okraja.

lj **Namesto venca na grob Adolfa Eberl** je poslal g. Anton Rojina 20 K za oslepele vojake na Kranjskem.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Josip Zajec, tovarniški delavec, 59 let. — Martin Czirmes, pešec. — Ignacij Schabereiter, lovec. — Anton Tekstar, črnovojniški pešec. — Mihaela Dermelj, rejenka, 6 dni. — Gabrielo Antonio, laški pešec, vojni ujetnik. — Ivan Žagar, hiralec, 37 let. — Helena Ocepek, občinska uboga, 72 let. — Ladislav Pankiewicz, enoletni prostovoljec, desetnik. — Mihael Tamas, pešec.

lj **Našla** se je usnjata listnica z neko vsoto denarja v vlaku, ki je sinoči v nedeljo ob 9. uri prišel z Dolenjskega v Ljubljano. Dobi se v prodajalni Katol. tisk. društva v Kopitarjevi ulici.

lj **Najden denar.** V soboto zvečer se je našla manjša svota denarja. Več se poizve v gostilni Činkole, Kopitarjeva ulica.

Primorske novice.

Slovenski gimnazijski kurzi in konvikt v Kromerižu. »Pomožni odbor za begunce iz juga na Dunaju« nam pošilja odlok notranjega ministrstva glede ustanovitve slovenskih gimnazijskih tečajev združenih s konviktom v Kromerižu. Tozadevne glavne določbe smo priobčili po »L' Ecu del Litorale« v sobotnem »Slovencu«. Dodatno k temu bi pripomnili, da pravi odlok notranjega ministrstva, da pridejo za slovenske gimnazijske tečaje v prvi vrsti v poštev dijaki, ki se nahajajo v begunski oskrbi — na Nižjeavstrijskem, Štajerskem, Češkem in Moravskem, v drugi vrsti pa slovenski dijaki, ki se nahajajo v imenovanih deželah in na Kranjskem in Primorskem. — Ponavljamo še enkrat vprašanje, zakaj se niso ustanovili mesto v Kromerižu tečaji goriške slovenske gimnazije z enakimi ugodnostmi in z enako državno podporo že preje in v Trstu, oziroma na domačih tleh, v deželi.

Goriški odvetnik dr. Ivan Novak se je pred kratkim preselil v Celovec (Benediktinski trg), kjer deluje sedaj tudi kot vojaški zagovornik na vojnem sodišču.

Vojaški železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil za hrabrostno vzdrževanje brzojavnih in telefoničnih prog ob bojni črti pri Sv. Luciji c. kr. brzojavni mojster Josip Benkoč.

Šolo z zavodom za bolniške strežnice otvorijo 15. novembra t. l. v tržaški mestni bolnišnici. Šola ima dva letna tečaja: prvi za teoretični, drugi za praktični pouk, nakar sledi izkušnja; gojenka, ki dobro prestane izpit, dobi diplomo ter ima pravico do naslova: »diplomirana bolniška strežnica«. Pogoji za sprejem: avstrijsko državljanstvo, starost ne pod 18 in ne nad 30 let, neomadeževano življenje, zdravje; izobrazba: dovršena meščanska šola ali drugače primerna izobrazba. V šolo se pod enakimi pogoji sprejmejo tudi moški. — S šolo je združen konvikt za gojenke. Gojenke, ki se obvežejo, da bodo po dovršeni izkušnji najmanj tri leta služile v tržaških mestnih bolnišnicah, dobe vso preskrbo brezplačno; ostale gojenke plačajo po 70 K mesečno. Redovnice niso obvezane, stanovati v zavodu. Moški se ne sprejemajo v zavod. Za leto 1916./17. je določeno najvišje število za gojenke 25. Prošnje je vložiti osebno na ravnateljstvo mestne bolnišnice v Trstu do 8. novembra.

Veliko slavnost na korist zdravniški postaji v Trstu prirede na dan sv. Justa, 2. novembra, v gledališču Politeama Rossetti.

Iz obupa. 74letni Vincenc Slavič v Trstu se je naveličal bolezni in vedno večje bede ter je pil lizol, da bi se končal. Pravočasno so poklicali zdravnika in starčka so prepeljali v bolnišnico.

Smrtna nesreča na ulici. V Trstu je poštni voz povozil triletno G. B., ko se je igrala na ulici. Otroka so potegnili izpod voza mrtvega.

Skesala se je. Neki ženski v Trstu je postalo življenja breme neznosno — vsaj tako se ji je zdelo. Da bi se znebila tega bremena, je spila pol litra petroleja. Pa takoj se je pokesala svojega dejanja in tekla na rešilno postajo, kjer so ji izprali želodec.

Razne novice.

Za dvorno damo nadvojvodinje Cite je cesar imenoval Elizabeto Kallay pl. Nagy-Kallo.

Najvišje cene za vino na Tirolskem (pridelek 1916) je namestništvo določilo za trgovino na debelo naslednje: Vino, ki ima do 8% alkohola (navadna namizna vina) 80 K, od 8—9% (navadna namizna vina) 100 K, od 9—10% (točilno vino) 125 K, od 10—11% (posebno vino) 140 K hektoliter. Cene za nadrobno prodajo bodo določile okrajne politične oblasti, vendar cene ne smejo presegati 40 vinarjev za navadno namizno vino, 50 vinarjev za točilno vino in 60 vinarjev za posebno vino za četrtinko litra.

Skodove tovarne in delavnice v Plznu bodo zopet razširili. Gre za to, da se po nemškem zgledu še bolj osvobodimo vsake odvisnosti od inozemstva in da bomo vse potrebščine izdelovali doma, pod lastnim nadzorstvom. Predvsem se pridružita Skodovim tovarnam tovarni za avtomobile in stroje.

Največji stolp na svetu. Brzojavna tvrdka v Ameriki se je namenila zgraditi najvišji stolp na svetu za brezžično postajo ali na Longislandu ali na obrežju Connecticulu. Stolp ima biti visok 307 metrov, torej 7 metrov višji od Eiffelovega orjaka. Ta stolp bo zvezan z drugim takim stolpom v Buenos Aires, kjer je družba že dobila dovoljenje ood argentinske vlade za zgradbo. Tudi se namerava na enak način spojiti Brazilijo in Uragvajem. Pozneje ima biti spojitev razširjena i na ostalo Južno Ameriko. Električna oprema orjaškega stolpa ima biti dvakrat tako močna kakor oprema najbližje velike brezžične postaje. Podjetje upa, da bo nebotični stolp zgrajen najpozneje v enem letu, in da se bo lahko takoj izvršila spojitev z Buenos Aires. Pri opremi brezžične stanice se bo jemalo ozir na izboljšane brezžične aparate danskega izumitelja Poulsena. Taka oprema je že uvedena na argentinskih bojnih ladjah in je tudi odobrena za mornarico ameriških Združenih držav. Ko bodo narejene projektirane stanice, se bo iz Washingtona brzojavilo lahko na vse ameriške vojne ladje, bodisi na one v Tihem ali one v Atlantiškem oceanu.

Strah Francozov pred izumiranjem. Strah Francozov pred katastrofo, ki preti francoskemu narodu zbok izumiranja, daje vedno povod k najrazličnejšim predlogom, ki merijo na plodovitosti. Tako je poslanec Amadej Peyroux podal v zbornici naslednji predlog: Matere, katere bi imele 12 ali več otrok, naj bodo zapisane na deskah častne legije, t. j. narodnega odlikovanja, razen onih, katere bi bile spoznane za nevredne. Po tem predlogu bi prejele te matere križec častne legije. Žurnalist Charles Levand predlaga v »Fagaru«: Da bi bili Francozi voljni darovati deželi več otrok, bi bilo najbolje reč urediti tako, da bi število družinskih udov služilo za merilo žrtev, ki morajo biti doprinešene. Vojaška dolžnost bi morala oblažiti najbolj sina-edinca, če je pa več otrok, mora biti vojaška dolžnost lažja. Odsihmal se ne sme vojaška dolžnost tikati več posamičnega moža, temuč cele družine. Vsled tega predloga bi bila uvedenena šestletna vojaška dolžnost za vsako družino skupaj. In to na naslednji način: Če je samo en sin, mora ta odslužiti vseh šest let, če je pa več otrok, se šestletna družinska vojaška dolžnost med nje razdeli. Ako sta dva brata, bi služil slednji samo tri leta. Pa tudi deklice bi se upoštevale. Če ima družina enega sina in dve hčeri, bi služil sin samo dve leti, ker pridejo druga štiri vojaška leta na njeni dve sestri. Bodo li ti predlogi kaj pomagali, se ne more trditi. Saj je neka Francozinja poslala v »Echo de Paris« dopis, ki se tako le glasi: Nobeni oziri na kakršno koli korist ne bodo nikdar nikoli nagnili ženo, da bi zanosila. To je moje najgloble prepričanje.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI
priporoča:

Cladder-Haggeney, **In der Schule des Evangeliums und Betrachtungen für Priester.** IV. Bändchen. Die Scheidung **zwischen Volk und Jüngern.** Vezano 4 K 20 vin.

Halusa, **Der Priester auf Höhenpfaden und auf Irrwegen.** Zeitgemäße Erörterungen über Priester und Priestertum. Vezano 3 K 50 vin.

Mittelbachs Kriegskarten. Rumänien mit Siebenbürgen, Bukovina, Nord-Bulgarien. Maßstab 1 : 1,000.000. 1 K 50 vin.

Odlikovanje.

Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: Major 14. polj. top. p. Maksimiljan Šarabon, stotnik 87. pp. Albert Oberweger in pred sovražnikom padli poročnik 7. pp. Ivan Izop. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 33. pp. Rudolf Ferenčak. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 28. polj. top. p. Ivan Juvanec. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: Poročnik 94. pp. Rudolf Erman, nadporočnika 87. pp. Karol Götzl in Božidar Stephann, nadporočnik 97. pp. Jurij Samaja, poročnik 97. pp. Oton Adrario in poročnik 27. pp. Viktor Bischof. — Železni križ 2. vrste je dobil generalni major Aleksander Zhuber pl. Okrog. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil letalec vpokojeni linijski poročnik Alojzij Poljanec. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil mornariški komisar Franc Uršič. — Srebrno hrabostno svetinjo 1. vrste je dobil praporščak 22. dom. polj. havb. p. Smolej Gustav. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil tit. desetnik 7. dež. orož. pov. Čebokli Ivan. — Železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik 27. dom. pp. Kostevc Ivan, narednik Horvat Nikolaj, tit. narednik Beneš Rupel in Heller Konrad, vsi trije pri 26. črnovoj. okr. pov.; narednik Dolenc Anton in tit. narednik Culot Josip, oba pri 27. črnovoj. okr. pov.

Vojaški pozdravi.

Troperesna detelijica kranjskih orožnikov pošilja izpod najvišjega bukovinskega hriba in izpod najvišje smreke prisrčne pozdrave vsem cenjenim bralcem in bralkam »Slovenca« ter kliče: Na veselo svidenje! Franc Gregorič, Franc Tekavc in Anton Velikanje. — S planinskega bojišča pošiljajo pozdrave: Ivan Ložar, Beričevo; Milan Jenčič, Mengeš; Franc Kos, Zalog; Ivan Kmanar, Blagovica; Franc Kropivšek, Zlatenk; Friderik Jansche, Črna, Koroško. — Fantje iz kranjske dežele pošiljamo med gromenjem topov in pokanjem pušk, še vedno zdravi, srčne pozdrave vsem domačim, znancem in prijateljem: Četovodja Jožef Boškovič, Leskovec; desetnika Franjo Ložar, Bizovik, in Matevž Žagar, Ig; četovodji: Franc Lesjak, Ljubljana; Slav. Lenarčič, Novavas-Rakek in M. Vales, Gabrije, Primorsko; desetnika Jakob Virjent, Tuhinj, in Franc Krhin, Št. Jernej; poddesetniki Jernej Kočevar, Lož, Jožko Robič, Kranjska gora, in Ivan Seljak, Podlipa; pešci: Martin Stare, Metlika; Alfonz Vidmar, Št. Rupert; Matevž Adam, Črnomelj; Franc Germ, Dobrepolje; Franc Božič, Leskovec; Ivan Žnidaršič, Dol. vas; Alojzij Murn, Veliki Vrh; Anton Košir, Loški potok; Anton Bradeško, Rovte; Anton Zupančič, Trebelno; Anton Fatur, Trnje; Franc Jamšek, Krško; Franc Čampelj; Rudolfovo; Andrej Laverčič, Trst; Franc Alauf, Besnica; A. Modic, Rakek; Dom. Lamperger, Dobrunje; narednik Rado Mihelič, Sodražica. — Vsem slovenskim starišem, fantom in dekletom ter čitateljem »Slovenca« pošiljajo prisrčne pozdrave s fronte:

Josip Novak, Trebnje; Vidko Gorenc, Št. Peter pri Nov. m.; Ivan Rodič, Škocijan; Franc Slapničar, Št. Vid pri Zat.; Franc Vinetič, Vel. Dolina; Alojzij Hribar, Sv. Križ pri Kostanjevici; Jaka Leder, Štepanja vas; Franc Ciperle, Komenda; Ivan Grabnar, Motnik; Franc Bukovič, Vipava; Josip Ferdeber, Kočevje, vsi pri oddelku strojnih pušk. — S sneženih vrhov pošiljajo iskrene pozdrave vsem čitateljdm »Slovenca«: Četovodja Ivan Koželj; desetnika Ivan Smuk in Janko Kolenc; poddesetnika Jože Koritnik in Jurij Rozman; pešci: Jože Lokar, Jože Kos, Alojzij Smrekar, Anton Godec, Jože Peščica, Janez Zaletelj, Janez Papež; telefonist Karl Sajovic iz Motnika. — Prisrčne pozdrave pošilajo vsem Slovencem in Slovenkam slovenski Janezi: Alojzij Kolenc, Mirna; Miha Longar, Žužemberk; Ciril Rode, Žiče; Jakob Gabrič, Rodica; Jernej Drečnik, Žale-Kamnik; Metod Cirman, Št. Vid pri Ljubljani; Ivan Rus, Travnik. — Slovenski vojaki pozdravljamo vse slovenske žene in dekleta, posebno pa goriške: Četovodja Hribar Andrej, Bela nad Kranjem; Perič Alojzij iz Šempasa; Ignacij Pelicon iz Šempasa; Alojzij Čotar iz Dornberga (odlikovan z malo srebrno hrabrostno svetinjo); Kočevar Franc, Sv. Križ-Vipava; Pavlica Janez, Rihenberg; Remec Ivan in Ušaj Anton iz Vitovelj; Rijavec Karol, Osek; Gruden Anton, Sv. Mihael pri Šempasu; Lukežič Avgust, Gradišče nad Prvačino. — Prisrčne pozdrave z bojišča pošiljamo slovenski fantje vsem znancem in znankam ter čitateljem »Slovenca«: Desetnik Alojzij Tepina; četovodja Iv. Osenek, Vrhnika; desetnik Ivan Smuk; poddesetnik Ciril Kol; Alojzij Cučnik, Franc Cvahte, Jakob Berčon; desetnika Alojzij Sršen in Josip Kos; Karl Sajevic, telefonist. — Podpisani slovenski mladeniči pošiljajo vsem zavednim Slovencem in Slovenkam prisrčne slovenske pozdrave. R. Grželj; četovodja Srebotnjak Jernej; desetnik Rado Grželj; Anton Boltar; poddesetnik Lovro Bajc; desetnik J. Keržlin. — Primorski in kranjski Slovenci, fantje in možje, ki kot peki pridno oskrbujemo naše slavne čete s kruhom, naznanjamo primorskim beguncem in kranjskim rojakom, da smo še živi in zdravi ter pošiljamo prisrčne pozdrave našim pridnim ženam in dekletom in znancem: Grilc Franc iz Velesovega pri Kranju; Avgust Paškulin iz Nabrežine; Šimunek Franc, Filip Jožef, Jevanek Franc, Jirouš Pavel, Ignacij Menzel, desetnik, in drugi češki bratje. — Prisrčne pozdrave s fronte pošiljajo ljubljanski fantje Franc Južina in tovariši. — Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo z bojišča vsem Slovencem in Slovenkam: Predmojster Janez Venetič; Just Kravos, Ročič, Premrov Franc, Ivan Laknar, Anton Pšeničnik, Ignacij Berk, Fran Golob, Vinko Kokolj, Ivan Železnik, Ivan Schwarz. — Iskrene pozdrave slovenskim ženam in dekletom, možem in fantom pošiljajo primorski Slovenci na Ni. Vel. ladji »Helgoland«: Ivan Kocjan, Emil Abram, Spiridion Purger, Ivan Sosič, Anton Adamič, Avgustin Pizzamus, Jožef Blažič, Jožef Parovel. — Slovenski pionirji, še vedno zdravi in veseli, čeprav nas že druga zima obiskuje s svojim snegom na naših gorah, pošiljamo pozdrave vsem slovenskim vojnikom pa slovenskim ženam in dekletom: Iv. Sedevčič in Alojzij Pavlin iz Grgarja pri Gorici; Franc Pavlin iz Ravnice pri Gorici; Alojzij Berdon iz Ložic pri Kanalu. — Vesele pozdrave pošiljajo iz bolnišnice vsem prijateljem in znancem slovenski ranjeni strelci: Martin Žužek, Šmartno pri Celju; Ivan Kranjc, Gaberje pri Gorici; Štefan Pirš, Kostrevnica pri Mariboru. — Iskren pozdrav vsem bralcem »Slovenca« kakor tudi vsem znancem pošiljajo iz Sanoka desetnik Franjo Šolar. — Iskrene pozdrave s fronte pošilja vsem domačim, prijateljem in znancem Vekoslav Čolnik, bat. ord. prostov. strelcev. — Prisrčne pozdrave starišem in slovenskim dekletom pošiljajo s fronte: Ivan Jež, Št. Vid pri Vipavi; Valentin Pistotnik, Sv. Helena ob Savi; Alojzij Rovan, Podkraj n. Vip.; Ivan Horžen iz krške okolice. — Vsem dragim domačim in prijateljem pošiljata nebroj pozdravov iz daljne bolnišnice Gorenjca: Jurij Košir iz Mavčic in Luka Zabavnik iz Olševka. — Iskrene pozdrave vsem čitateljem »Slovenca« pošilja Alojzij Placer, stražmojster. — Iskrene pozdrave vsem znancem in prijateljem pošilja Jan Martin. — Vse prijatelje in znance, posebno pa Ivana Mavserja v Hudijužni, prisrčno pozdravljata s Kosovega polja Jožef Jovan in Mihael Cevo. — Srčne pozdrave čitateljem »Slovenca« in vsem rojakom pošilja Anton Zuccon. — Podpisani slovenski fantje pošiljamo iz mokrih in mrzlih strelskih jarkov vsem znancem in znankam iskrene pozdrave: Pristov Slavko, podd.-enol. prost., Rudolfovo; Bavdek Anton, Kamnik; Kosič Alojzij, četov., Solkan; Nič Srečko, desetnik, Kranj. — Srčne pozdrave z bojišča pošiljajo vsem čitateljem »Slovenca«: Desetnik Alb. Strikberger, Ljubljana; Franc Potočnik, Rova; Valentin Kozamernik, Dobrova; Karl Lutman, Sv. Andrej pri Gorici; Alojzij Zupan, Šenčur pri Kranju; Albin Sever, Brezovica; Franc Šubic, Brobovnica nad Škofjo L. — Pozdrav in hura vsem »Slovenčevim« bralcem! — »Slovenec« je moj najzvestejši prijatelj! Kamor grem, me on prvi najde in mi neustrašeno sledi v najhujši bobnajoči ogenj. Poročnik Jože Barle. — Srčne pozdrave pošiljajo iz strelskih jarkov: Alojzij Sever, Šmartno p. Š. g.; Jurij Jesih, Belčivrh; Anton Katerik, Dunaj; Janko Friškovec, Ljubljana. — Zopet smo nalomastili sovražnika in mu pregnali skomine po naši zemlji. Vesele pozdrave vsem ljubljanskim dekletom pošiljajo ljubljanski prostovoljni strelci: Četovodja Viktor Heine, Joško Kocjan, desetniki: Franc Podržaj, Karl Pirc in Al. Poženel; četovodja Fr. Černe; četovodja Evst. Erlah; poddesetnik Stanko Sušnik, Filip Habič, Ivan Šimenc, Jos. Zupan, Jos. Primc. — Veseleč se uspeha naših hrabrih letalcev, ki so danes na tukajšnjih naših črtah zopet sestrelili eno italijansko letalo, pošiljamo iskrene pozdrave vsem Slovencem: Desetnika Jakob Nadlučnik in M. Fluks; Anton Žnider, Ivan Resnik, Franc Ribič, Jožef Weber. — Srčne pozdrave vsem slovenskim družinam, fantom in dekletom pošiljajo s zasneženih gora: Narednik Jožef Solič, Škrilje; Ivan Mulec; Franc Keš; Viktor Kjuder, Sv. Ivan; Jožef Švara, Gabrovica; Dragotin Čeh; Anton Škrinjar; Anton Hreščak, Sežana; Anton Hočevar, Štanjel; Franc Nabergoj, Tomaj; Jakob Podgornik, Gorica; Jožef Cotič, Gorica — vsi pri oddelku strojnih pušk. — Z visokih planin pošiljajo vsem Slovencem in Slovenkam srčne pozdrave: Josip Prijatelj iz Ilirske Bistrice; Franc Čebašek iz Mojstrane; Franc Ravnik iz Lepence; Franc Kmet iz Krtine; Josip Šink, Gabrovo nad Škofjo Loko; Martin Kumše, Verbljenje; Ivan Jan, Sp. Gorje; Ivan Renko, Begunje; Anton Hafner, Stražišče; Peter Studen, Visoko pri Kranju; Ivan Ocepek, Suhadolc; Anton Kovač, Dol pri Moravčah; Ignacij Kocjančič, Križ pri Žužemberku; Josip Kobal iz Zagorja ob Savi; Peter Kaiser, Šutna. — Srčne pozdrave z bojišča pošiljajo spodnještajerskim rojakom in rojakinjam: Iv. Uršič, Brežice; Rudolf Dobovičnik, Dobrna; Karl Podvršan, Dobrna; Ferdinand Boček, Konjice; Anton Auš, mariborska okolica; Anton Krajnc iz Ljutomera; Karl Alt, mariborska okolica; Ivan Živič, Rajhenburg. — Iskrene pozdrave z bojišča pošiljajo svojim ženam in družinam, prijateljem in znancem: Franc Mrkun, Ig; Josip Vidmar, Staraloka; Janez Markič, Zatičina; Anton Mlakar, Drušče-Dol; Josip Kaver, Bučeča vas; Josip Bartol, Loški potok; Franc Mazovec, D. M. v Polju; Franc Muhič, Trava; Anton Bregar, Bojnik; Franc Markež, Srednja vas-Boh.; Alojzij Mohar, Retija Franc Rupert, Ig; Anton Mlakar, Prežganje; Franc Sonjak, Prevalje. — Mnogo srčnih pozdravov vsem Slovencem in Slovenkam, posebno pa Semičanom in vsem Belokranjcem pošiljajo z Dunaja: Matija Lavrin, Vinji vrh; Matija Malnarič, Štrekljevec; Martin Malnarič, Krupa. — Lepe pozdrave primorskim dekletom pošiljajo desetniki: Saksida R., Devetak J., Leban P., Sulič Al. — Slovenski topničarji pri daljnostrelnih topovih pošiljamo pozdrave vsem, ki se doma trudijo za domovino: Desetnik Jos. Zupan, Šenčur; M. Lušina, Horjul. — Pozdrave pošiljajo: Mihael Watzak, Anton Čebin in Franc Muha. — Prisrčne pozdrave vsem Slovenkam pošiljajo: Desetnik Anton Bradula in tovariši. — Nebroj pozdravov vsem fantom in dekletom iz šentviške fare pošilja enol. prost. Hinko Muren. — Iz Albanije pošilja prisrčne pozdrave četovodja Franc Rebec. — Vse znance in brate »Orle« pozdravlja Jos. Prelesnik, Dobrepolje. — Pozdrave pošiljata desetnik Albin Planinec, oddelek strojnih pušk, sedaj v bolnišnici v Zagrebu; Franc Papež — bojišče.

Išče se k boljši družini v Krško na Dolenjskem pridna in krščanska

DEKLA

v srednjih letih, ki se razume na vsa hišna dela. Plača 20 do 24 kron mesečno. - Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca" pod št. 210—2544.

Išče se večje suho

skladišče ali lokal

za takoj. (Lahko tudi več prostorov, ako so skupaj.) — **Kupi se** tudi večji

ročni voziček.

Ponudbe na **poštni predal št. 41, Ljubljana.** 2558

Absolventinja

trg. tečaja, želi primerne službe v mestu ali na deželi. — — Pod šifro »Marljiva«.

Konj 2 leti star se proda na Poljanski cesti štev. 55. 2540

Važno

za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki! 2470

Kdor hoče stopiti v dotiko s sorodniki v Ameriki in dobiti od njih denarne podpore in pisma, naj spiše kratko pismo v nemščini, v katerem naj popiše samo svoje rodbinske zadeve in ne omenja ničesar o politiki ali vojski. Na posebnem zavitku naj zapiše naslov svojih sorodnikov v Ameriki, pismo pa vtakne v drug zavitek, na katerega naj poleg svojega natančnega naslova razločno zapiše tale naslov:

Henry C. Zaro, Bankier per Adresse Dresdner Bank, Berlin W. 8.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** — Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2383

Luščine

(voščine) od medu, kupi **K. MILKOVIČ, Moste pri Ljubljani.** Poroča naj se: Ali so **medene ali** suhe, množina in cena. 2553

Ob pomanjkanju mleka!

Sladni čaj znamka SLADIN

je najbolj zdrava in najcenejša

hrana za dojenčke.

S Sladinom se lahko odpomore pomanjkanju mleka in sladkorja, kajti prihrani se pri njem dve tretjini mleka in eno tretjino sladkorja. Izmed mnogih priznanj naj navedemo samo ono gospe **Eme pl. Trnkoczy, soproge lekarnarja v Gradcu:** Ljubi svak! Naznaniti Ti želim, da se prehranja Elzin malček s Sladinom (sladni čaj) in se krasno razvija, torej se more Sladin najtopleje priporočati.

Dobi se pri lekarju **Trnkoczyju v Ljubljani** poleg rotovža. Glavne zaloge: **Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy:** Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstr. 25., Radeckyplatz 4. — **V Gradcu:** Sackstrasse 4.

Največja izbira krasnih, svežih in suhih

vencev, šopkov

vsakovrstnih aranžmajev se dobi najceneje edino v

cvetličnem salonu Viktor Bajt, Selenburgova ulica št. 6 zraven glavne pošte.

2529

KOIBLE

zelo lepe, okoli 15 pesti visoke, po 3½ leta stare, pripuščene, dobre za tek in vožnjo, so **naprodaj,** ker nima hlapca, pri **I. MODIC v Novivasi pri Rakeku.** — Cena po dogovoru. 2543

Kdor rabi stanovanje, lahko kupi takoj v Ljubljani na Dolenjski cesti štev. 3, enonadstropno

novo hišo

s 6 sobami in 4 kuhinjami z napeljano vodo. Zraven je lep vrt s tekočo vodo. Kupcem daje pojasnila **Anton Pelc v Ribnici ali v Ljubljani na Dolenjski cesti štev. 62.** 2517

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem žalostno vest da je naš ljubljeni soprog oziroma oče, stari oče, gospod

Ignac Valentinčič

nadzornik mest. užitn. zakupa

v petek, dne 27. t. m. ob pol 6. uri popoldne po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika se vrši v nedeljo 29. t. m. ob 4. uri popoldne iz Graščine Brinje na pokopališče v Grosupljem.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana-Grosuplje 28. okt. 1916.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za obile dokaze srčnega sočutja povodom smrti gospoda

Ignacija Valentinčič-a

izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

LJUBLJANA-GROSUPLJE dne 30. oktobra 1916.

Žalujoči ostali.

Pravi čebelni vosek v velikih in manjših količinah **se kupuje.**

Ponudbe z označbo množine in cene na upravo tega lista pod „Čebelni vosek".

Rodbina EBERL

se iskreno zahvaljuje za mnoge dokaze blagodejnega sočutja povodom prebridke izgube, za obilo darovano krasno cvetje ter za mnogoštevilno časčeče spremstvo pri pogrebu.

2560

Za **OREHOVE** ter javorove, jesenove, češnjeve in macesnove **HLODE** plačuje vedno najvišje cene in sprejema pismene ponudbe z navedbo množine lesa **PETER ANGELO,** Žaga, Seebach pri Beljaku, poprej Ljubljana

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim katarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah à K. 4.–

Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.